

■ 5 Ağustos
2016 Cuma
■ Sayı: 43
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN
EGME

Seyircisi olmamız beklenen
temizlik

'Cemaat temizlenecek' buna inanmamız bekleniyor. Devletin tüm hücrelerine sinsice sızdıkları için de temizliğin çok kapsamlı olması gerekiyor. Buna da inanmamız bekleniyor. Üstelik tüm bunları bize şu anda birbirini gizli cemaatçi olmakla suçlayanlar

BU KADAR GÜNAHA BİR KEÇİ YETMEZ

SOLCU SENDİKACIDAN CEMAATÇİ YARATMAK | ASIL HUKUKSUZLUK KHK'LERİ KABULLENMEK | TSK: YANILSAMA VE GERÇEKLİK | 'ALMAN PASTASI' ACILAŞIYOR | BU KARIŞIKLIKTA KÜRTLER

SANATÇILARDAN ÖZÜR DİLEYECEKSİNİZ!

AKP iktidarı, sanat kurumları ve sanatçılar üstündeki baskı ve dayatmalarını, adaletsizliği, hukuksuzluğu, eşitsizliği kabullenmeyenleri hedefe koyarak gerçekleştiriyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'ndan sanatçıların sosyal medya hesaplarının incelenerek "suç unsurları" icat edilmesi ve bu gerekçeyle sanatçılara soruşturma açılması, bununla da yetinmeyerek "soruşturmanın geleceği için" açığa alınmaları, adlı adınca düşmanca bir tutumdur.

AKP gericiliğinin tek tek sanatçılar ve tüm sanat alanları üzerinde kurduğu faşist baskının bu son örneği, "terörizmle mücadele" adı altında, OHAL'i baskıyı artırma ve sindirme fırsatı olarak kullandığının açık göstergesidir. 100 yaşındaki bir sanat kurumuna reva görülen saldırı, utanç vericidir.

Soruşturmalar derhal durdurulmalıdır.

Sanatçılardan özür dilenmeli ve görevlerine dönmeye davet edilmelidirler.

Soruşturma emri verenler derhal istifa etmelidirler.

Nâzım Hikmet Kültür Merkezi olarak, AKP gericiliğinin tüm dayatmalarına karşı sanat emekçileri ile yan yana olduğumuzu bir kez daha ilan ediyor, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda yaşanan bu düşmanlığa boyun eğmeyeceğimizi, bu hukuksuzluğun ortadan kaldırılmasının takipçisi olacağımızı kamuoyuna duyuruyoruz.

**Nâzım
Hikmet Kültür
Merkezi**

CEMAATLE İLİŞKİSİ OLAN JURNALCİ MÜDÜRÜN KENDİSİ Solcu sendikacıdan cemaatçi çıkmaz ki!

AHMET MANTAŞ, SOL GÖRÜŞLÜ, SINIF SENDİKACILIĞINI BENİMSEMİŞ BİRİSİ. EĞİTİM-İŞ SENDİKASI ŞUBE BAŞKANI OLMASI NEDENİYLE MEVCUT YASALAR İÇİNDE ÖZEL İŞ GÜVENCESİ KOŞULLARINA DA SAHİP. GÖREVDEN ALINMASINA NEDEN OLAN KİŞİNİN DURUMU İSE ÇOK TARTIŞMALI.

15 Temmuz'da Fethullah Gülen Cemaati'nin devlet içindeki kadroları tarafından sonucu başarısız olan bir darbe girişimi yaşandı. Bastırılan darbenin peşine, 3 aylık bir OHAL ilan edildi. Bu kapsamda Gülen Cemaati kadrolarına yönelik gözaltılar ve tutuklamalar yaşanırken bir taraftan da Cemaat'le ilişkisi bulunmayan bazı kamu çalışanları da darbeye destek olmak, FETÖ/PDY terör örgütüne üye olmak, darbeyi övmek vb. suçlamalarla açığa alınıp soruşturmalara ve hak mahrumiyetine maruz bırakılıyor. Nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yıllardır söylüyoruz, anlatıyoruz, yazıp çiziyoruz; cemaatlere, dini vakıf ve derneklere karşı olduğumuzu. Biz soldan, emekten ve sınıftan yana piyasacı sermayeye karşı duruşumuzla tanınan kişileriz. Darbeler yüzünden birçok kez zulme uğramış bir ideolojinin savunucusu olarak, darbelere karşı tavrımız nettir. Darbelerden nemalananlar, sermaye ve uluslararası emperyalist güçlerdir.

Şimdi 15 Temmuz başarısız darbe girişiminden sonra yapılan OHAL ve buna bağlı operasyonlar öyle bir noktaya geldi ki adeta bir cadı avına dönüştürüldü. Gülen Cemaati ile ilgisi olmayan soldan, sosyalist, komünist, ateist insanları bile bu cemaatle ilişkilendirip üyesi olmak, darbeye yardım etmek, darbeyi desteklemek gibi suçlamalarla "Darbe ve OHAL ise koy sepete" mantığıyla önüne gelene bu yaftayı yapıştırmak, bu süreci AKP'ye muhalif olanlara yönelik bir operasyona dönüştürmektedir.

Eskiden beri, bu cemaate, bizler, "Fetöş, Fetocu" diyorduk. Bunu söylediğimiz zamanlarda ise uyarılıyorduk. Şimdi ise Hocaefendi veya Hizmet Hareketi diye hitap edince bizleri bu cemaatle ilişkilendirip, suçluyorlar.

Bu handikap siyasi iktidarın ve devletin bürokratik ve siyasi organlarına yerleşmiş, cemaatin gizli kadrolarınca yaratılıyor. Toplumsal olarak bu OHAL'in fırsatlarını değerlendiren bu uygulamalara bir karşı koyuş ve tepki yaratmak gereklidir.

Siz Eğitim-İş Şube Başkanısınız. Ve siz de görevden alındınız. Bu normal bir uygulama mıdır?

**EĞİTİM-İŞ
ÇANAKKALE
ŞUBE BAŞKANI
AHMET MANTAŞ,
GÖREVDEN ALMA
KARARLARININ
ARKASINDAKİ
MİLLİ EĞİTİM ŞUBE
MÜDÜRÜ'NÜN
KENDİSİNİN
GEÇMİŞTE
CEMAATLE
İLİŞKİLER
GELİŞTİRDİĞİNİ
HATIRLATTI.**

Hiç normal değil. 4688 sayılı Kamu Emekçileri Sendika Kanunu açıktır. Ben bu yasadan aldığım güvenceyle sendikacılık yapmaya çalışıyorum. Çanakkale yerinde Eğitim-İş olarak soldan, emekten daha doğrusu sınıftan yana bir mücadele yürütüyoruz. Hiçbir ayırım yapmadan tüm eğitim çalışanlarının sorunlarını çözme noktasında "acil servis" gibi çalışan örgütsel ve tutarlı bir sendikal çalışma yürütüyorduk. Bu kapsamda İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün yaptığı tüm hukuksuzlukları ortaya çıkarıp, özellikle, Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi mücadeleleriyle, gericinin dini vakıf ve derneklere karşı, eğitimin ve okulların İmam-Hatipleştirilmemesine karşı çabalarımız vardı. Çanakkale kamuoyu ve özellikle eğitim camiası benim kim olduğumu ve ideolojimi

yakından bilirler. Benim açığa alınmam tamamen İl Millî Eğitim Müdürü'nün keyfi yaptığı bir uygulamadır. Bir öc alma, kin gütmeye uygulamasıdır. Beni "FETÖ/PDY terör örgütü" ile bağlantılı ilan etmek ve görevden aldırarak İl Millî Eğitim Müdürü kendisi ile ilgili gerçekleri saklayamaz. Kendisi daha önce Cemaatle ilişkiliydi. Cemaatin okullarına eğitim danışmanlığı yapıyordu. Çanakkale Valisi, bir basın toplantısı yaparak benim "FETÖ/PDY terör örgütüyle" bir ilişkim olmadığını, darbe gecesi Twitter ve sosyal medya paylaşımlarımdan dolayı açığa alındığımı ve ayrıca İl Millî Eğitim Müdürü'nün bunu keyfi yaptığını Çanakkale Kamuoyuyla paylaşmıştır. İlginçtir ki, sosyal medyada darbe ile ilgili bir kelime yorum ve değerlendirme yazısı yazmış değilim.

SİNSİ BİR CEMAATİN DEVLET İÇİNDEKİ KALINTILARI TEMİZLENİYORMUŞ: YERSENİZ!

'Seyredin' dedikleri temizlik

HER KÖŞESİNE CEMAATİN YERLEŞTİĞİ SÖYLENEN DEVLET TEMİZLENECEK. KİM TEMİZLEYECEK? DEVLET TABİİ Kİ... TEK YAPMAMIZ GEREKEN BU SIRADA ONLARI RAHAT BIRAKMAMIZ. KİMLERİ? ZAMANINDA CEMAATLE İŞ PİŞİRSİNLER DİYE RAHAT BIRAKTIKLARIMIZI TABİİ Kİ!

Gülen cemaatinin Cumhurbaşkanı'nın bile şaşkınlıkla (!) farkına vardığı örümcek ağı temizleniyor. Daha doğrusu inanmamız beklenen şey bu. Bize şu söyleniyor: Büyük bir varta atlattık, 40 yıl boyunca devletin bütün uzuvlarına, hem de yurt içinde ve yurt dışında yerleşmiş olan bir "örgüt" son eylemi ile ülkeyi uçurumun kenarına getirdi ve bir anlamda kendi intihar eylemini yapmış oldu.

Şimdi milletçe kolkola girmiş halde bu tehlikeyi savuşturuyor, örgütün son kalıntılarını temizliyoruz.

"SENSİN FETÖ'CÜ! HAYIR SENSİN!"

Milli hasletimiz: Hiçbir inandırıcılığı olmayan şeylere inanmayı seviyoruz. Belki de inadına... Devleti ele geçirmiş bir teşkilatın aynı devlet tarafından temizleneceğine inanıyoruz örneğin! Fethullahçılar hakkında ortaya dökülen "bilgiler" isyana yol açmıyor. Hatta Cumhurbaşkanı, "vallahi bu rezalete ben de çok katkı yaptım" dediğinde karşısında gözlerinden ateşler saçan kızgın bir halk değil, sevgiyle alkışlayan bir yığın görüyor.

Sadece "zor tutulmuş yüzde 50" değil, belli ki ara sıra isyan etse de "tutulması

o kadar zor olmamış" diğer yüzde 50 de, "bunlara çok takılmayalım, temizliği güzelce yapın da, gerisini sonra konuşuruz" havasında. Akla gelen tek kuşku ifadesi "OHAL fırsatçılığı" gerçeğine ilişkin oluyor. "FETÖ bahanesiyle bizi de temizlemeyin de..." İyi de "FETÖ" dedikleri yapıyı temizleyeceklerine nasıl inandınız?

Oysa, bu tablo travmatize olmamış herhangi bir insan topluluğunun, her şeyi bırakın, en azından "temizliği yapanların Fethullahçı olmadığı ne malum" sorusunu soracağı bir tablo.

Bülent Arınç, "çomar" tabir edilen Erdoğan emrindeki ısırgan tayfaya tam buradan vurdu. Gerçekten de -çomarlığın jenerik markası haline gelmiş "yeniakitçilerin" fosfor takviyesiyle ürettikleri belli olan şu tespit hem önce onları vuruyordu hem de işleri iyice karıştırıyordu: Birinin Fethullahçı olduğunu şu sıralar Fethullah Gülen'e en fazla saldıranlardan olmasından, sağa sola Fethullahçı yaftasıyla saldırmasından anlayabilirsiniz!

Arınç, kendisine köpürmüş bir biçimde saldıranlara, onu Fethullahçı olmakla suçlayanlara, özetle "kendinizi ele veriyorsunuz, böyle saldırdığınıza göre asil gizli Fethullahçılar sizlersiniz" deyiverdi.

Üstelik elinde bir başka büyük koz da vardı: AKP kurulduğunda Erdoğan'a en fazla saldıran ve 2 yıl sonra hocaefendinin (Arınç isim vermedi) kefaletiyle partiye alınan kişi Melih Gökçek'ti.

Devletin ve doğal olarak temizliğin başkentinde belediye başkanı, Aktrolerin başı olmasa da kendisi bir Baştröllü olan kişi.

Kamuda temizlik operasyonundan gelen haberler de bu yöndeki kuşkuları destekliyor: Kendini saklamayı becermiş olan cemaat unsurlarının "cemaatçi" suçlamalarıyla karışıklık yarattığı söyleniyor. Buna kariyerist bürokratların rakiplerini aradan çıkarmak için bu suçlamayı kullanmaları ve gerici karşıtı kişileri "OHAL fırsatı"ndan istifade tasfiye etmeye kalkmaları da ekleniyor.

CEMAATİ TEMİZLEYİNCE GÖREV MELEKLERE Mİ VERİLECEK?

Tartışılan temizliğin bir diğer boyutu ise gerici partinin "kadro" kaynakları ile ilgili. Erdoğan'ın Gülen'le kolkola ülkeye "yeni" bir şekil kazandırdığı dönemde, devletin kritik noktalarına Gülençilerin yerleşmesinin tek nedeni şüphesiz onların sinsiliği değil.

Bir diğer neden aynı gerici ideallerin paylaşılması, "Yeni Osmanlı" halüsinasyonunda bile bir duygu ortaklığı üretilebilmesi idi. Ve tabii herkesin ortak kefilisi: ABD emperyalizminin teşvikleri.

Öte yandan bunların dışında da nedenler var: Darbenin ertesi günü Damat Berat Albayrak'ın ağzından kaçırıldığı

gibi, cemaat beslemeleri, iyi eğitim görmesi sağlanmış, bir kısmı sıradan gericiye göre oldukça yetenekli kişilerdi. Yobazlık beyne iyi gelmiyor, şüphesiz bu iyi yetişmiş, zeki çocukların inanç ve ahlak dünyaları onların "mükemmeliğine" gölge düşürüyordu.

Şimdi Gülecilerin yerine konulacak kişiler için kriter ne olacak sorusunun da tek bir yanıtı var: Sadakat. Erdoğan'a sadakat. Arada bir duyulan "liyakat" kelimesi ise sadece bir ses zenginliği sağlıyor.

Öte yandan Erdoğan gibi birisine duyulan sadakatın kendisi bir oksimoron oluyor. Bu kadar çok bağırın, bakanlarını bile dövmekten çekinmeyen birisine duyulan sadakatın aslında görüldüğü kadar kişisel olmaması kaçınılmaz. Yani Erdoğan'a çok sadık olmak, onu bilek güreşinde yere serecek bir başkasına da kolaylıkla bağlanabilecek bir yapıda olmak anlamına geliyor. Sıradan halk için geçerli olan bu doğru, "memur" ve "amir" için daha da doğru. Üstelik şu sıralar memur ve amirlerin "reyise bağlılık illa ki ödüllendirilir" rahatlığında yaşayabileceklerini herhalde söyleyemeyiz.

ŞEFFAFLIK MI? KENDİ ÜLKEMİZ OLMASA GÜLEBİLİRİZ.

Garip bir hipnoz halinde ve korkuyla karışık izlemeye geçilen temizlik konusundaki kaygılar Cumhurbaşkanlığı sözcüsü Kalın'a ince sözler söyledi. Kalın, Daily Sabah'a İngilizce olarak yazdığı makalesinde şöyle buyurdu: "Hükümet muhalefet partileriyle istişare içinde gelecekte darbe girişimlerini engellemek için yeni yapısal reformlar yapacak ve bu önlemler, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerinin Türkiye'de yönetim ve demokrasinin temel değerleri olmasını sağlayacaktır." Şeffaflık, biraz da kaçınılmaz olarak bir ölçüde sağlanabiliyor tabii. Mesela biz TÜBİTAK'a bağlı bir enstitünün başına eski hayvanat bahçesi müdürünün atandığını kolayca öğrenebiliyoruz. Hesabını veren ise olmadı!

"BÖYLE DEVLET YÖNETİLMEZ"

Aklı başında pek çok insan bu tablola ilgili şu tepkiyi gösteriyor: Bu böyle giderse devlet dikiş tutmaz. Böyle devlet yönetilemez. Doğrusu şahit olduğumuz gündelik olaylar bile bu görüşü doğruluyor. Bir yazarımızı ifadeye çağırarak üzere yayın binamıza gelen polislerin özetle "kendisi yurtdışındaymış, haber verecekler" yazacakları bir tutanağı birkaç saatte sonuca erdirebilmelerine ne diyebiliriz? Fethullahçılar bu sürenin onda birinde tutanağı imzalatıp, bir de dinleyici yerleştirmiş olurlardı!

Şakasını uzatmayalım, burjuva devletinin "ivedilikle" yönetilebilir hale gelmesi herhalde bizim dert edeceğimiz bir şey değil.

Ve bu tabloda asıl vahim olan bizimle, halkla, "ara sıra

isyan etse de bir biçimde evinde tutmayı başardıkları diğer yüzde 50" ile ilgili.

Dönemin ve düzenin OHAL kelimesinin de karşılamayacağı bir olağanüstülük yaşattığı bir ülkede, kimi devrimcileri de içeren geniş bir kalabalık, "bizim de normal bir burjuva demokrasisine kavuşmamız" umudundan başka bir fikre sahip olamıyor.

Faşizm, Başkanlık sistemi adıyla diktatörlük gibi korkuları taşıyan ve yayanların durumu da esasen farklı değil. Almanya'da olağanüstü olan, kaotik olan dönem 1919-1933 arasıdır. Hitler sadece böyle bir dönemi kapatmayı vaat ettiği için değil, bizzat kaostan devrim çıkartmayanlara ceza olarak, Alman Emperyalizmi'nin Avrupa'nın "normalleri" arasına katılmasını sağlayarak gelmiştir.

Seyircisi olduğumuz temizlik, demokratik normların yerleşik kazanacağı ya da büsbütün otoriter normlarla değiştirileceği bir yere ulaşmayacak.

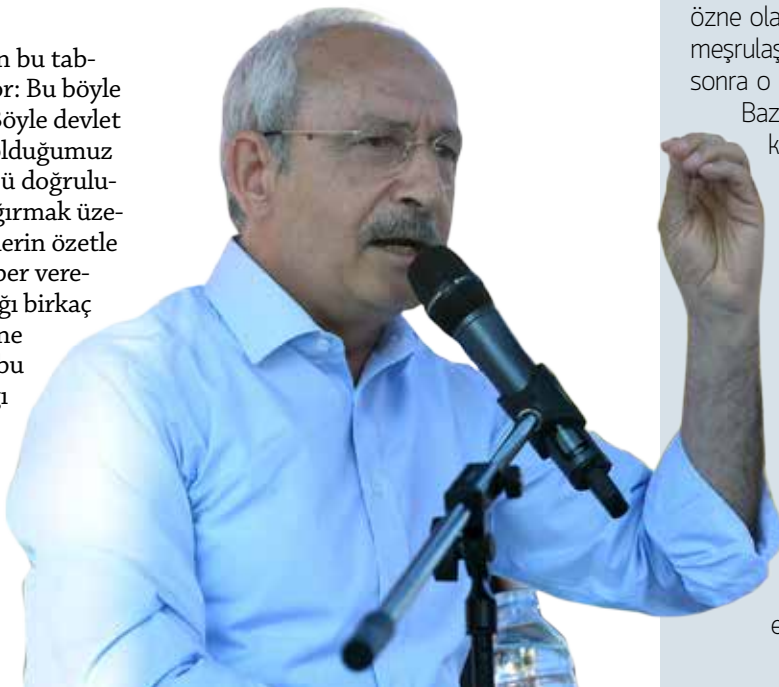
Bu anlamda kaos "verili sınıf güçleri" bağlamında belli bir süre devam edecek.

Bu karmaşaya düzen verecek birikime sahip olanlar ya da bu noktaya gelebilenler bu kaosa bir noktada son verdiklerinde ise halk yararına bir normal oluşmayacak.

Kim olabilir bunlar? Bugünün verileriyle bakarsak, sermaye güçlerinin ve emperyalizmin dışında aday görünüyor. Devrimciler cephesinde ise çok büyük bir çoğunluğun böyle bir niyete de sabra da sahip olmadıkları anlaşılıyor.

Ama yukarıdaki benzetmenin bittiği noktayı unutmamak gerekir. Yapılamayan işçi devrimine ağır bir ceza olarak kesilen Nazizm, aynı zamanda gemlenemeyen bir emperyalist birikimin kapaklarını açmıştı. Ülkemiz, öyle ya da böyle bir düzene kavuşturulduğunda bile devrimcilere, devrimci kalmayı becerebilen örgütlü özneler hareket ve bereket vaat etmeyi sürdürecektir. Yeter ki devrim için "bereket" in asıl kaynağının düzen sınırları içinde hareket olmadığı anlaşılın.

■ Mehmet Kuzulugil

Kılıçdaroğlu kimin koltuk değneği?

24 Temmuz'da İstanbul'da yapılan CHP mitingi tartışıldı. Boyun Eğme çıktığında tartışılacak bir ikincisi de İzmir'de yapılmış olacak. Tartışmanın hem CHP kurmaylarını, hem de bunların yanında gerçekten çok önemsiz bulmaktan kendimizi alamayacağımız sol kuyrukçuları rahatlatarak şekilde çarpıtıldığını söyleyebiliriz. Rahatlama... Tabii bir yere kadar.

Mitingin, "AKP'liler de katılabilir" gibi ifadelerle yumuşatılması, bir AKP heyetinin mitinge katılmak üzere en azından İstiklal Caddesi'nde bir süre yürüyebilmeleri gerçekten öze ilişkin olmayan şeylerdi.

Hatta Kılıçdaroğlu'nun ertesi gün "miting halkına oybirliği ile onaylattığını" ilan ettiği 10 maddelik kepezeliği de yanına alarak Kaçaksaray'a çıkması bile meselenin özünü yansıtan bir olgu değil.

Mitingin açıkça iki amacı vardı. Ve bu iki amaç bir noktada birleşiyordu.

Birincisi, darbe sonrası sokakları kaplayan şekilsiz gerici güruha ve onları izleyenlere "sayı sizde değil" mesajı vermektir. Bu mesajın kendisi, şüphesiz bir anlam taşıyor. Mitinge fazlasıyla heyecansız bir şekilde katılan birkaç yüz bin insanın da paylaştığı bu kaygı anlaşılır bir şey olabilir. Akli başında herkesin görebileceği iki küçük kayıt olmasaydı. "Mesajı verilmek" istenen bu durum bir vakıdır. Kendini önünde sonunda gösterecekti. AKP yönetiminin tam destek verdiği bir miting olmasaydı da "yettiniz be, sizi bize sayıya mı verdiler" diyecek bir halk tepkisi birikiyordu. Ve belki de CHP bu tepkinin işleri çığırından çıkaracak bir kontrolsüzlüğe ortaya çıkmasının da önünü aldı. Diğer bir kayıt ise bu mesajın tersinden bir paniği beslemek için kullanılması. Demokrasi nöbetlerinin Erdoğan'a hızlı bir biçimde güç takviye edeceği korkusu ve paniği. Biraz da bu korku, Kılıçdaroğlu'nun yönettiği kepezeliğe razı etti insanlarımızı. Panik her durumda abartmayı getiriyor: Bazen kendi gücünü bazen de karşısındakini...

İkinci amaç ise, çok açık ve tartışılmazdır. AKP'ye değil ama AKP içinde bugün değilse yarın Erdoğan'ın karşısına çıkarılabilecek dengencilere destek vermektir. Binali Yıldırım'ın darbe gününden itibaren yaptığı açıklamalar, Erdoğan'ın "kendisini kurtarmak" adına katlanmak zorunda kaldığı ve onu rahatlatan ama aynı zamanda da dışlarını bir bir söken nitelikteydi.

Erdoğan'ın sürekli krizden krize sürüklediği ülkede denge ve normalleşme arayanların vazgeçilmezleri açık ki, Erdoğan karşısında güç kazanan bir AKP. Erdoğan'ın zaten ayağını AKP'ye basarak güç kazanıyor olması ise bir paradoks değil: Buna diyalektik deniyor. Kılıçdaroğlu, saraya çıkarken Erdoğan'ı meşrulaştırmak kaygısıyla değil AKP'yi Erdoğan'dan bağımsızlaştırılabilir bir özne olarak güçlendirmek için çıktı. Sonucun açıkça Erdoğan'ı meşrulaştırmak olması ise siyasetin "esnaf kurnazlığına" bir yerden sonra o kadar da prim vermemesindedir. Ya da şöyle diyelim:

Bazı esnafların kurnazlığı en çok da kendilerinden daha kurnaz olanlarla karşılaştıklarında başlarını yakmaktadır.

Tüm bu tabloda CHP'ye "AKP'cilik yapıyor, Tayyip'e arka çıkıyor" diyerek kızanlar da, Kılıçdaroğlu'na "yıkılası saraya gidiyor" diyerek saldıranlar da işaret ettikleri olgular açık ve gerçek olsa da, aslında hedefi on ikiden vurmuş olmuyordu.

"Bak AKP'liler gelemedi işte" diyenler ve "Demokrasi söz konusu olduğunda saray da icabında teferruatlı" diyenler ise eğer geride bıraktıkları şahsi travmaları yüzünden gerçeğe sırtını dönme huyunu geliştirmedilerse, asıl büyük kandırmacayı göremiyordu.

Bir de "slogan attırdık"çılar var. "Solda büyük birlik" çağrılarıyla kafa ütölemelerinin de bu çağrılar eşliğinde ilerici birikimi her gün biraz daha büzüştürmelerinin de bir sınırı var. O yüzden onları öyle "çok da şey etmemek lazım."

OHAL KHK'LERİNE MAHKUM DEĞİLİZ

Asıl hukuksuzluk KHK'leri kabullenmek

OLAĞANÜSTÜ HAL DÜZENİYLE HUKUK DIŞI BİR DİZİ UYGULAMAYI HAYATA GEÇİRMEMEYE NİYET EDEN AKP, ASLINDA OHAL YASASININ DA KENDİSİNE TANIMADIĞI BİR YETKİYİ KULLANIYOR. PARLAMENTODAKİ PARTİLERİN BAŞINI ÇEKTIĞI "MUHALİF" KESİMLER, OHAL İLANINI PROTESTO EDERKEN, OHAL'LE GELEN KHK'LERİ "ELDEN NE GELİR" HAFİFLİĞİ İLE KARŞILIYOR. "PROTESTO" HALİ, OHAL'İN KENDİSİNE TANIMADIĞI YETKİLERİ KULLANAN, KHK'LERİ DE BU ŞEKİLDE ÇIKARTAN HÜKÜMETE TESLİM OLUNDUĞU GERÇEĞİNİ DEĞİŞTİRMİYOR.

O lağanüstü hal ve kanun hükmünde kararname (OHAL KHK) dönemine geçildi. Darbe girişiminin Anayasa'da yeri yok, OHAL ve KHK'lerinin var. Ancak bu yer, içinde yaşadığımız dönemde olduğu gibi keyfiliği, kaosu, olağandışı serbestliği, süresizliği ve hukuksuzluğu değil, güvence, ilke ve süreli sınırlamaları içeriyor. OHAL, hukuku dışlayan keyfi bir baskı ve şiddet yönetimi anlamına gelmiyor. Diğer olağandışı yönetimler gibi OHAL de kaynağını Anayasa'da bulan, yasama ve yargı organlarının denetiminde varlığını sürdüren geçici bir önlemler düzeni. OHAL KHK'leri ne anayasa gücü gibi kullanılabilir, ne olağan dönemi düzenleyen yasaları değiştirebilir, ne devletin yeniden yapılanmasının aracı olabilir, ne de tüm yaşam alanlarına ve toplumsal yaşam tarzına müdahale edebilir. Yalnızca OHAL nedeni ve süresi için (şimdi üç ay) geçerli, OHAL bitince hükümsüz olacak bu KHK'ler üzerinde ilk denetim, TBMM'nindir. OHAL KHK'leri, Resmi Gazete'de yayımladığı gün TBMM onayına sunulur, süreli oldukları için hemen görüşülmesi gerekir. Meclis bu kararnameyi görüşecek; ya gerekli görürse değiştirecek ve onaylanmış biçimleriyle yasaya dönüştürecek ya da reddedecektir. Onaylanan yasalar Anayasa Mahkemesi'nce (AYM) denetlenebilecektir.

OHAL sona erdikten sonra, OHAL KHK'lerinin uygulanmasının devam etmesi olanaksızdır. OHAL'in sona ermesinden sonra da uygulanmalarına devam edilmesi istenilen kurallar zaten "olağanüstü halin gerekli kıldığı konular" olamaz.

15 Temmuz darbe girişimine yönelik olarak, şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması nedenleriyle ilan edilen OHAL ve yayımlanan (667, 668 ve 669 sayılı) KHK'lerle, doğrudan olayları yaratanlara, kamu düzenini bozanlara yönelik suçlara ve sanıklara değil, devletin yeniden yapılanmasına, çalışanlara ve örgütlerine, toplumun geniş kesimine el

atılmaktadır. Uygulamalarla genişletilen ve devamı gelecek olan bu KHK'lerle Anayasa ve hukuk ilkeleri yok sayılarak yasa değişiklikleri yapılmakta, kurum ve kuruluşlar tasfiye edilmektedir. Kısa sürede, kamu/özel kurum ve kuruluşlar ile demokratik kitle örgütlerini kapsayan, AKP'ce onay almayan halkı potansiyel suçlu gören suçlar ülkesine ulaşılmıştır. Toplum geniş ve derin bir fay hattıyla yarılmış gibi gösterilerek, savrulanlar çareyi yandaşlıkta ya da suskunlukta aramaya zorlanmıştır. Darbe karşıtlığı AKP savunmacılığıyla özdeşleştirilerek, darbeye ve AKP'ye karşıt olmanın yolları kapatılmak istenmiştir. TBMM ivedi olarak toplanarak bu KHK'leri tartışmak ve denetlemek zorundadır. Bu denetim AKP seline kapılarak yapılır ve ardından "darbe önleyici demokratik anayasa" (!) tuzağına düşülürse, muhalefetin payandalık görevi nedeniyle ortak olduğu suçlar artacaktır.

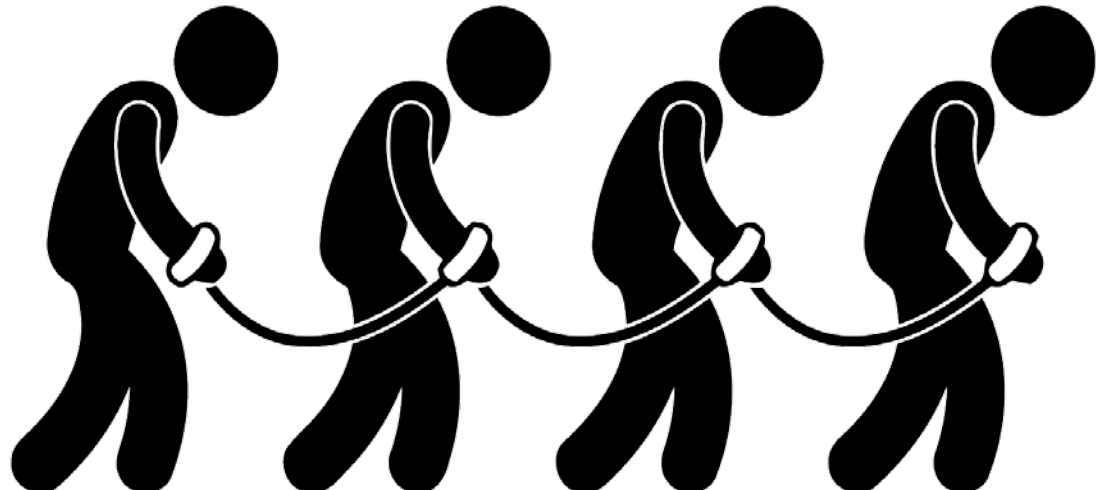
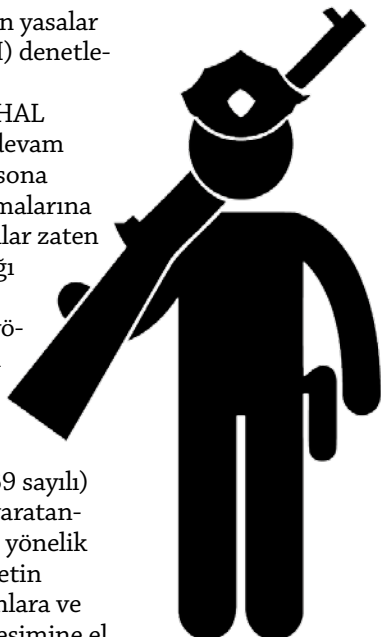
OHAL KHK'LERİ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN ÖZÜNE KEYFİCE DOKUNAMAZ

OHAL ilanı ile birlikte, temel hak ve hürriyetlerin sınırlanabilmesi veya durdurulabilmesi, Anayasa'nın 15. maddesindeki ilkeler doğrultusunda, uluslararası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla ve durumun

gerektirdiği ölçüde yapılmalı; başvuru araç, amacı gerçekleştirilmeye elverişli ve gerekli olmalı; araçla amacın arasında ölçülü bir oran bulunmalıdır. Savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanınca kadar kimse suçlu sayılamaz.

Asıl önemli husus ise olağanüstü halde temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlanacağı veya nasıl durdurulacağı, halin gerektirdiği tedbirlerin nasıl ve ne suretle alınacağı, kamu hizmeti görevlilerine ne gibi yetkiler verileceği, görevlilerin durumlarında ne gibi değişiklikler yapılacağı ve olağanüstü yönetim usulleri OHAL Kanunu'nda düzenlenir. Alınacak önlemler, (25.10.1983 tarihli 2985 sayılı) OHAL Kanunu'nun 9. ve 11. maddelerinde sayılmıştır. Bu konular OHAL KHK'si ile değiştirilemez. Örneğin (madde 11/o'ya göre) OHAL ilanında dernekler kapatılamaz; dernek faaliyetleri, her dernek hakkında ayrı karar almak ve üç ayı geçmemek kaydıyla durdurulabilir. Bu kural, derneklerle benzer statüde olan sendikalar için de geçerlidir ve AKP'nin yaptığı gibi KHK ile delinemez.

BU TABLODA "OHAL HUKUKUNUN" KEYFİLİĞİNDEN YAKINMAK YERİNE OHAL'DEKİ HUKUKSUZLUKLARLA MÜCADELE ETMEK, BUNLARA KAFA TUTMAK GEREKİR.

Kanun Hükmünde Kararname

Kaldı ki, ihtiyaç duyulan sınırlama veya durdurma süresiz değil, OHAL süresiyle sınırlıdır; oysa kapatmalar sınırsızdır. OHAL KHK'lerinin düzenleme alanları, "olağanüstü halin gerekli kıldığı konular"la sınırlıdır. Düzenlemeler yapılırken, OHAL Kanunu ile OHAL KHK'leri arasında Anayasa gereği bir ayırım yapılması gerekir. Anayasa koyucu burada birbirinin yerine geçen iki iradeyi değil, Kanun ve KHK olarak farklı iradeleri tanımlamıştır.

Anayasa'nın biçim ve öz yönünden Anayasa'ya uygunluk denetimi dışında tuttuğu KHK'ler, "olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda" çıkartılan KHK'lerdir. Bu denetimsizlik, KHK'lerin yasallaşmadan önceki evresi için konulmuştur. Ancak, AYM'nin olağanüstü hal KHK'sinin bu niteliği taşıyıp taşımadığını belirlemesi ve eğer bu niteliği taşıyorsa uygunluk denetimini yapması zorunludur. Bu konuda AYM'ye iptal davası açma yetkisi ana muhalefet partisi ya da 110 milletvekilindedir. Bu iptal davaları için ilgili parti ya da duyarlı milletvekilleri ivedi olarak harekete geçmelidir. Meclis ya da AYM denetimleri, "düzen içi

denetim" ve "teslim alınmış hukuksallık" gerekçesiyle hafife alınmamalıdır. Bu denetimlerin özelliği, konuların kamuoyuna açıklanarak siyasal ve toplumsal denetimin yolunun açılmasıdır.

OHAL VE KHK'LERİ SINIFSALDIR, EMEKÇİLERİ BASKI ALTINDA TUTMAKTA, SİNDİRMEKTE, İŞLERİNİ VE HAKLARINI YOK ETMEKTEDİR.

OHAL KHK'leri incelendiğinde, ilk bakışta "milli güvenliğe tehdit" oluşturduğu tespit edilen silahlı örgüte "aidiyeti, iltisakı veya irtibatı" belirlenen özel sağlık kurum ve kuruluşlarını, özel öğretim kurum ve kuruluşları ile özel öğrenci yurtları ve pansiyonları, vakıf ve dernekler ile bunların iktisadi işletmelerini, vakıf yükseköğretim kurumlarını, sendika, federasyon ve konfederasyonları, özel radyo ve televizyon kuruluşları, gazete ve dergiler ile yaymevleri ve dağıtım kanallarını kapatarak ya da başta askeri kurum ve kuruluşlar olmak üzere birçok kurum ve kuruluşu yeniden yapılandırarak sınıfsal bir ayırım gözet-

miyor izlenimi gösterilmektedir. Piyasacı/gerici düzenin iç çelişkisi ve hesaplaşmasının sonucu olarak ortaya çıkan bu tür hukuk dışı müdahaleler OHAL KHK'lerinin sermaye sınıfına da yüklendiği anlamına gelmez. Sayılan kurum ve kuruluşlar terör örgütü bağlantısı iddiasıyla kapatılırken, sermaye arası paylaşımı zaten yapılmaktadır. Oysa çalışanlar, hiçbir ayıklamaya ve değerlendirmeye tabi tutulmadan, aynı iddiaya dayanarak haklarından ve işlerinden olmaktadır.

Ayrıca, faaliyeti devam eden kamu/özel kurum ve kuruluşlarının çalışanlarına da müdahale söz konusudur. Görevden uzaklaştırma, göreve son verme ve cezai soruşturma gibi işlemler, hazırlanmış listeler üzerinden yürütülmekte; kimi kurum ve kuruluşlara ise baskı yapılarak çalışanlarını ayıklaması söylenmektedir. Birçok kuruluş ve işletme ise bu durumu krize çevirerek çalışanları işten çıkarmakta, haklarını vermemekte, ücretsiz izinli saymaktadır. Hem KHK ve idari düzenlemeler hem de keyfi uygulamalarla tüm çalışanlar özlük ve sosyal hakları üzerinden sınırlamaya ve baskıya tabi tutulmakta, örgütlü mücadeleden uzaklaştırılmaktadır.

Baskıyı yaratan başka unsurlar da vardır. Kapatılmayan kurum ve kuruluşlar, ilgili bakanlıklarda bakan tarafından oluşturulacak komisyonun teklifi üzerine bakan onayı ile kapatılabilecektir. Tüm kamu kurum ve kuruluşları çalışanları için her an görevlerine son verme tehdidi söz konusudur. İşini ya da haklarını kaybetme riski altında tutulan emekçiler, "hak arama özgürlükleri"nin olmadığı kandırmasıyla -ki bu hak anayasaldır, değil KHK kanunla bile sınırlandırılmaz- haklarını hukukla ve yargıyla aramaktan çekindikleri gibi siyaseten de sindirilmektedir.

Cadı avı bahanesi, sermayenin paylaşım kavgası içinde kimi sermaye gruplarını tasfiye ederken bu grupların paylarını düzen içine dağıtmakta ama işçi ve emekçilere işsizliği, haklarını budamayı, örgütsüzlüğü ve baskıyı layık görmektedir.

OHAL ilanı ve KHK'leri, sermaye sınıfının krizini hafifleten ve AKP yönetiminin meşruiyetsizliğini perdeleyen, işçi sınıfı ve tüm emekçiler üzerindeki baskı ve şiddeti artıran ve bu etkisini OHAL sonrasına da taşıyacak olan fiili durumu yaratma yolundadır. Sermayenin gayri memnuniyet göstermediği düzen, kendi çabasıyla paramparça ettiği devlet içinden yeni bir gecekondu yapılanmasıyla, muhalefetin de desteğiyle, yoluna engelsiz devam edecek başıboşluk ve keyfilik içindedir. Darbeleri, sömürü düzenini, gericiyi, kötü yönetimi ve hukukunu reddeden halkın direnme hakkı ve mücadelesi, OHAL dönemine sınımlanarak engellenemez. Evet, "düzenin düzeni bozulduysa, halk için çıkış yeni bir düzendir".

ANA MUHALEFET PARTİSİNİN KHK'LERLE İLGİLİ ANAYASA MAHKEMESİ'NE BAŞVURMA HAKKI VARDIR. OLAĞANÜSTÜ HAL GEREKÇELERİ DIŞINA ÇIKAN KHK'LER İÇİN BAŞVURU YAPILABİLİR VE ANAYASA MAHKEMESİ BU KHK'LERİ İPTAL EDEBİLİR.

BERLİN, İSLAMCI ANKARA İLE ESKİSİ GİBİ YÜRÜYEBİLİR Mİ?

Ankara için 'Alman pastası'

ERDOĞAN'IN BİR YABANCI ÜLKEDE 3 MİLYONLUK BİR "HALK GRUBUNA" BINDİRİLMİŞ KITALAR VE VIDEO ÜZERİNDEN MİTINGDE SESLENMESİ ENGELLENDİ. EMPERYALİST SİSTEM CİDDİ BİR KRİZDEN GEÇİYOR. KRİZDE SERMAYE İÇİNDE 'ESKİ DOSTLAR' MUTLAKA DÜŞÜRÜLÜR VE YENİR.

Washington'da bazılarının mutlaka haberi vardı, ama sormadık: Berlin'de kimsenin haberi yok muydu 15 Temmuz kalkışmasından? Mümkün müdür? Batı, Türkiye'den çıkacak bir Sisi'ye ne kadar itiraz edebilir ki? İslamcı Ankara ve Alman basınındaki son dönem etiketiyle "yeni kuşak diktatör" (Nachwuchsdiktator) Erdoğan'ın, Türkiye'deki darbenin arkasında Batı'nın olduğu yönündeki serzenişini tümüyle yersiz olabilir mi? Sermaye düzeninde düşmeyi düşürmek ve düşeni de yemek, kanundur: Gericiilik gericilikle ağız burun kırarak aşk ve ortaklık yapıyor, bu şiddet, çıkarlar çeliştiğinde daha da artıyor ve ortalığı resmen kan götürüyor. Ülkeler ortadan kalkabiliyor. Kapitalizmden insan ilişkilerinde medeniyet ve kibarlık beklemek, hele devrimci durumda, sadece ahmakların ve demokrat takiyecilerin ("useful idiots") mezhebine sığar.

Avrupa'nın hegemon gücü Federal Almanya, Türkiye'deki gelişmelerden fazlasıyla tedirgin. Alman siyaset sınıfı 15 Temmuz'a kadar darbe beklentisini açık edecek sinyaller vermedi, fakat darbe olunca da biraz bekleyip "Ayıp oluyor!" mealinde bir takım açıklamalar yayımlamakla yetindi. Yasak savdıkları söylenebilir. İslamcı Erdoğan'ın sinirliliği tümüyle temelsiz değildir.

Berlin, son birkaç yıldır Erdoğan rejimi karşısındaki "gerçek duygularını" fazla gizlemiyordu aslında: Başbakan Angela Merkel'in mülteci meselesinde Erdoğan'ın önünde diz çökmesine kadar ve sonrasında da, Alman siyaset sınıfı, Erdoğan çizgisindeki tıkanmayı saptadı. Erdoğan'ın AB liderliğine reva gördüğü şantaj politikasına ("Ya vize kolaylığı ve acil para ya da mültecileri salarız!") tahammül etmek istemiyor. Berlin, Merkel'in ağzından değil, ama ikinci ve üçüncü dereceden sorumlu siyaset adamlarının ağzından İslamcı Ankara'dan bıktığını dillendirmekten kaçınmıyor. Medyanın da bu konuda çok açık yürekli olduğunun altı çizilmelidir.

ALMANYA'NIN İÇİNDEKİ TÜRKİYE

Ama mesele, gerçekten derin ve sadece Ankara'nın dünya sistemi içindeki ilk ve en büyük dış irtibat merkezinin Berlin olmasından da kaynaklanmıyor. Başka bir ifadeyle: Türkiye'nin Berlin nezdinde "bir dış politika halkası" halinde, içinden çıkılmaz sorunlar yumağına dönüşmüş olması, epey de zayıflaması değil sorun. Türkiye çözülüyor ve biz, 1916'dan beri, yani Lenin'in Emperyalizm broşürünün okur önüne çıkmasından bu yana geçen bir asır içinde, her zayıf halkanın, metropoller için ek bir telaş nedeni olduğunu

biliyoruz. Burada, Türkiye-Almanya ilişkilerinde sorun çok içeriden: Türkiye, gerçekten de Almanya'nın artık bir "iç politika unsuru". Biraz özel bir durum.

Yani İslamcı Ankara, maceralarıyla sadece kendi çevresindeki Alman ve AB çıkarlarını değil, Alman iç politikasındaki veya sosyal barışındaki neoliberal dengeleri de tehdit etmeye başlıyor. Sorunun büyüklüğünü geçen hafta, 31 Temmuz'da Köln'de, başka "yabancılar" çok kolay tanınan bir "hakkın" Recep Tayyip Erdoğan'a tanınmamasından da çıkarabiliriz. Saf demokratlar, "saf demokrasi" diye bir şey varsa eğer ve hakkaniyet aranıyorsa, ilk bakışta biraz haklı gibi görünebilir. Ama Erdoğan'ın, bir yabancı ülkede ve nüfus dengesinde de kendisinden azınlık olarak söz edilebilecek ağırlıkta 3 milyonluk bir "halk grubuna", ki çok tehlikeli bir kavramdır, "bindirilmiş kıtalar" ve video üzerinden mitingde seslenmesi engellendi, buna kimse karşı çıkmadı. En sağdan en sola, Alman ve hatta AB siyasetinde tam bir Erdoğan alerjisi var çünkü. Sağ popülist "Almanya için Alternatif" (AfD) bu alerjinin göstergelerinden sadece biri. Sonuçta Federal Anayasa Mahkemesi toplam 6 satırlık bir kararla, Türkiye cumhurbaşkanının "Köln'deki Türk mitingine" ekrandan canlı yayımla bağlanmasına izin vermedi ve bunu anormal bulan önemli bir Alman siyasetçi veya

Dani Rodrik'e açılan kapılar ve çöken Türkiye

Herhalde Nobel Ekonomi Ödülü'ne aday olunca daha çok dinleniyorsunuz. Biraz sıra dışı olduğu doğrudur, ama sonuçta liberal bir iktisatçıdır: Prof. Dr. Dani Rodrik, kötümser senaryo olarak, Alman medyasının amiral gemisi sayılabilecek Springer Grubu'nun "ciddi" gazetesi Die Welt'e, Türkiye'nin paramparça olacağı kehanetinde bulundu geçtiğimiz günlerde. Türkiye'yi ikinci bir Afganistan olma kaderinin beklediğini söyledi. Bu, kötü senaryoydu. İyi senaryo ise Malezya gibi olma: "İç güveysinden hallice" bir refah düzeyinde, ama 200 yıllık ilerici kavgamızı da kazımış, yerlerde sürünen İslamcı bir ülke. Harvard profesörü Rodrik'in sakladığı eğilim, Türkiye'nin kötü senaryo çerçevesinde bir parçalanmaya gittiği doğrultusundadır, bu açıklıkla söylemese de...

Emekli Orgeneral Çetin Doğan'ın damadı, son yıllarda gerçekten büyük isim yaptı. Hazret, Türkiye'de sosyalistlerin 20 yıldır ısrarla altını çizdiği süreci, bu kadar gecikerek ve her şey oluruna vardıldıktan sonra söylemesine rağmen, kendisine tüm kapılar ardına kadar açılıyor. Neden açmasınlar?

Bizi ilgilendiren yanı şu: Emperyalist sistemdeki militanların, iktisatçıların yani, mutlaka kötü insanlar olması gerekmiyor. Temiz yüzlü mezbaha yöneticileri de olabilirler ve ellerine hiç kan bulaşmaması da normaldir. İnanırcılıklarını yitirmemiş oluyorlar böylece. Ama Türkiye çökerken, Dani Rodrik ve Daron Acemoğlu'lara metropollerden ödüller yağmaması tuhaf olurdu. Oraya gidiyoruz. Çağ açan "Emperyalizm" kitabının tam 100'üncü yılındayız.

acılaşıyor

“medyatör” çıkmadı.

Bazı Alman yorumcular, ki etkili merkez sol gazete Süddeutsche Zeitung'dan Heribert Prantl gibi bazı “aşırı demokratlar”, güvenlik hukukuna, toplanma ve gösteri özgürlüğüne, en sonunda da Almanya'nın egemenlik haklarına dayanarak bu kararın alındığına dikkat çektiler. Çekilen set bir biçimde makul bulundu; özellikle Erdoğan'ın herkesi düşman ilan eden tarzına dikkat çekildi ve Almanya'nın neredeyse Türkiye seçimleri için dördüncü büyük seçim bölgesini oluşturduğu hatırlatıldı. Bir şeyler yapmak gerekiyordu. Sonuçta bir Edward Snowden'a, bir Barack Obama'ya tanınan kolaylık, İslamcı Ankara'nın “yeni kuşak diktatöre veya despotuna” tanınmadı ve bu olumlu karşılandı. AB'nin Ankara'yla araya koyduğu mesafe görünür oldu.

KISA VADEDE KAOS

Bu karşılıklı sevgisizliğin ve kuşkunun sadece siyasi gerekçelere dayanmadığı, açık. Türkiye ekonomisinin sahibi konumundaki Alman sermayesi, her hücreyle Türkiye'deki gelişmeleri yakın takibe almak zorunda. Örnek mi? Çok: Frankfurt Havaalanı'nı işleten ve dünyadaki çeşitli havaalanlarını işleten Fraport, böyle bir hücre.

Fraport'un Antalya Havaalanı iştiraki, gelişmelerden ve turistlerin resmen yok olmasından son derece endişeli. Sadece bu yılın ilk yarısında Antalya'ya gelen turist sayısının üçte bir oranında düşmesi, hesapları altüst etmiş görünüyor. İslamcı teröristlerin bombaları ve Rusya'nın da ambargosu, bu bölgedeki çöküşün tetikleyicileri

oldular. Alman medyasında geniş yer alan haberlerde, turistlerin Türkiye'ye sırt çevirdiği rakamlarla da belgeleniyor. Etkili merkez sağ gazete Frankfurter Allgemeine Zeitung, bu gerilemenin haziran ayı itibarıyla ve bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 40.9'u bulduğunu haberleşti hafta içinde.

Genellemelerin çok önemli olmadığı söylenebilir. Ama görülüyor ki, tek tek şirketler düzleminde de durum hiç iç açıcı değil. Asıl önemlisi: Fraport, Alman medyasının sorularını yanıtlarken Türkiye'de genel durumun “orta vadede sakinleşeceğine”, dolayısıyla Antalya ve çevresindeki trafiğin krizden önceki düzeyine kısa vadede kavuşamayacağına dikkat çekti. İktisat gazetecileri haberin içine hemen küçük bir yorum yerleştirdiler: Alman yatırımcılar bir eğilim olarak kısa vadede Türkiye'nin sakinleşeceğinden ve huzura kavuşacağından hareket etmiyor. Tersine, yeni çalkalanmalar bekleniyor ve bu özellikle finans sektöründe kendisini daha çok hissettiriyor.

Özetle, Türkiye'de bir kaotik dönem beklentisi, gizli veya açık olarak Almanya'nın tüm ekonomik birimlerinde ağırlığını hissettiriyor. Siyaset sınıfında bu beklenti ve endişe katmerli olarak yerleşmiş görünüyor.

Sadece Almanya mı? Onun küçük ortağı veya uydusu Avusturya da, ülkedeki hareketli Türkiye kökenli nüfustan tedirgin, aşırı sağcı bir cumhurbaşkanı seçmek üzere hafta sayarken, endişelerini açıkça dile getirdi. Darbe girişiminin hemen ardından Türkiye'nin kredi notunu bir kademe indiren kredi derecelendirme kuruluşu Stan-

**TÜRKİYE'DE BİR
KAOTİK DÖNEM
BEKLENTİSİ, GİZLİ
VEYA AÇIK OLARAK
ALMANYA'NIN
TÜM EKONOMİK
BİRİMLERİNDE
AĞIRLIĞINI
HİSSETTİRİYOR.
SİYASET SINIFINDA
BU BEKLENTİ
VE ENDİŞE
KATMERLİ OLARAK
YERLEŞMİŞ
GÖRÜNÜYOR.**

dard & Poor's (S&P), Türkiye'nin ülke riskini de “orta derecede yüksek risk” düzeyinden “yüksek risk” düzeyine çektiği sıralarda Avusturya Başbakanı gerçekleri dile getirdi. Sosyal demokrat Başbakan Christian Kern, Viyana'da, Türkiye'nin AB'siz bir çöküşe gideceğinin, Ankara'daki “devletin iflas edeceğinin” altını çizme ihtiyacı duydu. Şantajla gelmeyeceklerini hatırlatırken yaptı bunu...

ETNİK VE DİNCİ SİLAH GERİ TEPİNCE

Demek ki, Almanya ve onun iktisadi egemenlik alanında, Ankara'nın fazla bir baskı uygulama şansı bulunmuyor. Kuşkusuz başka şantaj olanakları var. Ancak, Almanya ve Avusturya'nın Ankara tedirginliği, Avrupa demokrasisinde vidaların eski sağlamlığını koruyamadığını da gösteriyor. Sorun, Almanca konuşulan dünyada yaşayan Türkiye kökenli toplumun bu neoliberal mezbahada, sosyal barışı da tehdit eder boyutlara ulaşmasında. Oransal ağırlık, 280 bine yakın Türkiye kökenli göçmenin yaşadığı küçük Avusturya'da da önemli düzeydedir. Hepsi içerideki sosyal barıştan endişeli. Erdoğan'ın “içeriye” oynamasını affetmeleri mümkün değil. İntikam alacaklar.

Almanya'dan AB'ye: Gerek halk, gerekse siyaset sınıfı, Erdoğan ile daha yakın bir işbirliğine sıcak bakmıyor. Sıtkı sınırlı durumda. Peki, Erdoğan bindiği dalı kesmiş mi oldu? Mümkündür. Emperyalist sistem ciddi bir krizden geçiyor. Krizde, sermaye içinde “eski dostlar” mutlaka düşürülür ve yenir; kuraldır.

KEMAL OKUYAN

ŞAŞI BAK ŞAŞIR: "MİLLET MİLLİ ORDUYU DAĞITIYOR" TSK: Yanılsama ve

15 Temmuz'u takip eden iki hafta içinde Türk Silahlı Kuvvetleri tarihinin en kapsamlı yeniden yapılanması için neredeyse dağıtıldı. Bu yeniden yapılanmanın iki itici kuvveti olduğunu biliyoruz. Erdoğan'ın kendini kurtarma ve koruma güdüsünün önemsiz olduğunu düşünenlerden değiliz, bugün birçok tasarruf açıkça bu güdünün eseri. Bunların, her zaman olmasa da, sınıfsal gereksinimlerle, tekeller düzeninin tercih ve yönelimleriyle örtüştüğü oluyor. TSK'nın masaya yatırılıp ağır bir ameliyata alınmasında hem Erdoğan'ın kişisel korkularının hem de yıllardır olgunlaşan liberal bir modelin izlerini görüyoruz.

Kararnamelerle yürütülen yeniden yapılanmanın merkezinde özelleştirilmiş ordu arayışı durmakta. Profesyonel ordu kavramını özellikle kullanmıyorum, bu kavram çok fazla zorunlu askerlik-maaşlı eksenine sıkıştı ve yetersiz kalıyor. Erdoğan orduyu özelleştirme niyetindedir ve bu niyetinin sonucunda karşımızda tek bir ordunun ötesinde, tek bir otoriteye bağlı ordular bulacağız. Bu işin mucidi Erdoğan değildir, NATO'da gidişat zaten bu doğrultudadır ve Türkiye'de hazırlıkların 15 Temmuz'dan çok önce başladığı bilinmektedir.

Karmaşık bir modeldir bu; bir açıdan taşeronluk sistemidir, silahlı kuvvetlerin de bir kâr ve yatırım alanı haline getirilmesidir, uluslararası ve ulusal hukuka karşı hiledir, siyasal sorumsuzluktur, savaş suçlarının meşrulaştırılmasıdır, sermayenin çıkarlarının daha doğrudan savunulmasıdır.

Erdoğan OHAL'le bu modelin önünü açtı. Bu aynı zamanda ABD'ye "iş bitiriciliğimi hafife alma" mesajıdır, kuşkusuz değerlendirilecektir ama batılı emperyalist ülkelerin "kendisi için yapmayacağı şey olmayan" bir kişiye yeni bir kredi açması için yeterli değildir.

Ancak bir hatırlatma yapalım, özelleştirilmiş orduya gidişin önünü açan adımların hemen hepsi daha önce de gündemdeydi. Harp Okullarına imam hatiplilerin alınması, genelkurmay ve komutanlıkların başkent dışına çıkarılması, Genelkurmay'ın devlet hiyerarşisinde rütbe tenziline gidilmesi, yürütmenin ordu üzerindeki kontrolünün artırılması, Savunma-Güvenlik Akademileri ve benzer önlemler yıllardır Türkiye siyasetinin gerilim başlıklarından olagelmişti.

15 Temmuz gerilimi "şimdilik" çözdü. "Şimdilik" in zaman yolculuğunda ne kadarlık bir süreyi kapsayacağını hep birlikte göreceğiz.

Bizse bu yazıda o yolculukta gerilere gidelim ve kimilerinin iddia ettiği gibi bu

liberal modelin "milli ordu"yu tasfiye edip etmediğine bakalım.

Ben kendimi bildim bileli, TSK'daki ilerici, yurtsever, devrimci unsurlara dair bir sürü şey anlatılır. Anlatılanların bir bölümü gerçektir, Türkiye'de ordu, hemen bütün kurumlar gibi toplumsal dinamiklerden etkilenir. Kuruluş felsefesinde kaçınılmaz olarak laiklik ve yurtseverlik gibi öğeler yer alan Cumhuriyet'in merkezine çakılan TSK'nın her zaman şu ya da bu oranda ilerici-devrimci subaylar üretmesi neredeyse kaçınılmazdır.

Bunların belli aralıklarla ve fırsat oldukça tasfiyesi de!

Ancak TSK'nın bir bütün olarak ilerici ve devrimci bir karakter taşıdığı, en azından bu unsurların kurumun karakterini belirlediği bir dönem hiçbir biçimde

“DÜZENİN SAĞLI SOLLU IDEOLOGLARININ GÜNDEMİ "HALKI EZEN" ORDUDAN "MİLLET"İN DAĞITTIĞI ORDUYA DOĞRU EVRİLDİ. SERMAYENİN VE EMPERYALİZMİN GÜNDEMİNDE UZUN SÜREDİR VAR OLAN BİR DÖNÜŞÜM ŞİMDİ "MİLLET" İRADESİNİN GEREĞİ OLARAK SUNULUYOR.”

gerçeklik

görülmemiştir. Marksist devlet kuramını yardıma çağırmayacağım, gerek yok. Azıcık tarih, azıcık gözlem yeterli.

NATO üyesi, kapitalist bir ülkeden söz ediyoruz. TSK'nın tarihinde NATO üyeliğini, dahası Türkiye'deki kurulu düzeni sistematik bir biçimde sorgulayan tek tek subayların, onurlu devrimcilerin ötesinde herhangi bir hareket hiç ortaya çıkmadı. Örgütlü tepkiler dolayımı, ideolojik açıdan son derece şekilsiz ve fazlasıyla güncel belirlenimliydi. Dahası TSK'nın "komünizmle mücadele"deki misyonu neredeyse hiç elden bırakılmadı.

27 Mayıs ve 28 Şubat'ı 12 Mart ve 12 Eylül'le kıyaslamayacağım ama bilinmelidir ki, bunların dördü de sermaye sınıfının gereksinimlerine denk düşen

müdahalelerdir; 12'ler faşist karakterdeyken, diğer ikisini "restorasyon" kavramı etrafında değerlendirmek mümkün.

Bunların içinde burjuvazi açısından en başarılısı kuşkusuz 12 Eylül'dü. Bugün sistemin yaşadığı tıkanmanın kimi nedenlerini 12 Eylül darbesinde bulmamız mümkün olsa bile, 12 Eylül'ün işçi sınıfı hareketine dönük kapsamlı ve fiziksel şiddetin ötesinde, çok güçlü ideolojik öğeler içeren saldırısı sayesinde patronlar yaklaşık 40 yıldır kendi egemenliklerini güvende hissetmekte.

12 Eylül bir askeri darbeden ibaret değildi ancak TSK bu faşist diktatörlüğün merkezinde duruyordu. Orduda bu Amerikancı darbeyle sistematik ve sonuç alıcı bir hesaplaşma girişiminin

hiç gündeme gelmemesi bir kenara not edilmelidir.

28 Şubat süreci ve sonrasında emekli paşaların çıkıp "cesur" değerlendirmeler yapmaları bir şeyi değiştirmiyordu; TSK genetik kodlarına işlenen anti-komünizmin denetimi altındaydı. ABD eleştirileri ve şeriat tehlikesine dönük vurgular "kurumsal" bir perspektifin ötesine geçmiyor, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesinin halkı ilgilendirmede varsayımından hareket ediliyordu.

Bu söylenenler TSK komuta kademesinde zaman zaman ve belli unsurlarda gözlenen emperyalist ülkelerin Ortadoğu planlarına, Karadeniz'de NATO varlığına dönük direnci önemsizleştiriyor. Ergenekon ve Balyoz biraz da bu direncin tasfiyesi amacıyla gerçekleşti ve karşısında NATO'cu bir ordunun bozucu, kişisizleştirici ve suça bulaştırıcı etkisine açık unsurları olduğu için fazla zorlanmadan başarıya ulaştı. Bugün, AKP-Fethullah Gülen operasyonu ile tasfiye edilen subayların neredeyse tamamının itibarı iade edilirken bu toplamın içinde gerçekten halkçı karakter taşıyanlar gönüllü bir biçimde o bütünü içinde erimeyi göze alıyorlar. Oysa o bütün, dün ve bugün olanlardan açık bir biçimde sorumludur.

Efsaneler o sorumluluktan kimseyi kurtaramaz.

12 Eylül döneminde de böyle efsaneler vardı. Faşistler Türkiye'yi karanlığa gömerken, Necdet Üruğ, (hatta) Haydar Saltık için "solcu"dur söylentisi çıkarılıyordu. Geçiniz!

İşin özü şudur, TSK kapitalizmin dinamiklerine tâbidir ve görüldüğü üzere, emekçi halka ve komünizme düşmanlık onu gerici ideolojilere ardına kadar açmıştır. Gülen'in cinlerinden söz eden bir belediye başkanını onca yıl sırtında taşıyan başkent üzerinde onu ve reisini sinsi yöntemlerle alt etmek için sorti yapan F-16'ları muskallı pilotlar kullanıyordu. Mükemmel uyum.

Ergenekon ve Balyoz operasyonlarının Amerikancı, gerici ve ihanet dolu yapısı, efsanelere yol açmamalı. TSK, hep Amerikancı, hep piyasa-cıydı. Bundan rahatsız olmayacaksınız, bunun sonuçlarından rahatsız olacaksınız, yok öyle şey.

ABD "laik"lerle iş yaparken ses etmeyeceksiniz sonra imamı tercih edince oyunbozanlığa kalkacaksınız! Ülker kötü Eti "milli" saçmalığına prim verecek sonra ordunun özelleştirilmesine direneceksiniz!

Bu mümkün değil.

Mümkün olmadığı için, yıllarca halka karşı kullanılan TSK, şimdi sözde "millet iradesi" tarafından dağıtılıp yeniden yapılandırılabilir.

PKK, PYD, BARZANİ VE SURİYE, TÜRKİYE, ABD

Karışık bölgenin karmaşık unsuru: Kürtler

KÜRTLERİN SURİYE VE IRAK'TAKİ SİYASAL STATÜLERİ BİRBİRİNİ BÜTÜNLEYEN GÜNDEM MADDELERİ DEĞİL. BARZANİ, ROJAVA'DAKİ ESAD HARCINI SÜREKLİ GÖZ ÖNÜNE ÇIKARIRKEN, PKK'NİN DE TÜRKİYE-ABD-BARZANİ ÜÇGENİNE DÖNÜK SABOTAJLARI BİTMİYOR. ABD ZAMAN ZAMAN SIKINTIYA DÜŞSE DE BU GERİLİMDEN YARARLANABİLİYOR.

Kürtlerin sorunu bağımsız bir Kürdistan kurmak değil, birden fazla Kürdistan kurmaktır sözünü doğrularcasına, Suriye ve Irak'taki Kürt bölgeleri, daha resmileşmeden Kürt siyasi aktörleri arasında iktidar mücadelesi derinleşiyor. Ancak bölgeye yönelik müdahalesinde en önemli müttefiki Kürtler olan ABD için bu karmaşa büyük bir sorun değil, hatta bazı avantajlar sağlıyor.

Suriye ve Irak'taki Kürt bölgeleri bağımsızlıklarını henüz resmileştirmeden, PKK, Mesut Barzani ve Celal Talabani arasındaki mücadele hız kazandı. Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi (IKBY) lideri Mesud Barzani, Rojava'nın Erbil'e tabi olmadan özerkliğine veya bağımsızlığına karşı çıkıyor. Barzani'nin bu pozisyonunun İsrail ve Türkiye ile de uyumlu olduğunu belirtmek gerek. Irak eski Cumhurbaşkanı Celal Talabani ise Rojava ve Irak Kürdistanı arasındaki ilişkiye dair somut bir model önerebilmiş değil. Talabani, Barzani ailesinin siyasi istikbaliyle yakından ilişkili olduğu, İran ve Bağdat'ı daha fazla gözettiği için Irak Kürdistanı'nın bağımsızlık ilan etmesi konusunda mesafeli. PKK ise pozisyonu en muallak örgüt. Bu durum, Rojava'da hem Rusya hem de ABD'yi gözetten, yeri geldiğinde Türkiye'ye uzlaşma mesajları veren siyasi pozisyonundan kaynaklanıyor.

IRAK'TA BAĞIMSIZLIK, SURİYE'DE FEDERASYON

Kürt grupları arasındaki itilafın temelinde, Barzani'nin Rojava'yı bir çeşit rakip olarak görmesi yatıyor. PKK'nin IKBY içindeki varlığı, Barzani'nin Rojava'dan duyduğu çekinceyi pekiştiriyor. Barzani ve Suriye'deki Barzani yanlısı Kürt partileri, ısrarla Rojava'da aslında bir devrim olmadığını, PKK'nin Esad ile anlaşarak, bazı bölgeleri kontrol altına aldığını hatırlatıyor. Ancak bu hatırlatmanın tek amacı Rojava'yı 'küçümsemek' değil. Bilakis Barzani, bölgedeki müttefiklerinin Esad karşıtı konumlarını hesaba katarak, Rojava'yı bir çeşit "Esad'ın uydusu" olarak nitelendirmeye çalışıyor. Bu öznelardan biri İsrail.

Irak Kürdistanı'ndan üretilen petrolün müşterisi olarak, Barzani yönetimine gelir sağlayan İsrail, Rojava konusunda temkinli. Bu temkinliliğin nedeni ise Rojava'nın kendisi değil, genel olarak parçası olduğu plan. ABD'nin Suriye'de bir Kürt bölgesi oluşturması planıyla birlikte Esad'ın istifa etmesi konusunda ki ısrarı sürüyor. Ancak İsrail yönetimi Esad'ın akıbetiyle ilgili ısrarın, Rusya'nın direnci ve sahada Suriye ordusunun edindiği kazanımlarla zayıfladığını hissediyor. İsrail için bu plan sakıncalı. Çünkü Esad iktidarda kaldığı müddetçe, Lübnan'da Hizbullah'ın bozguna uğratılması mümkün değil. Ayrıca İsrail, Golan Tepeleri'nin hâlâ Esad kontrolündeki kısmında özerk bir Dürzi oluşumunda ısrar ederek, Golan Tepeleri'ndeki işgalinin kesinleşmesine çalışıyor.

Bu çizginin en somut göstergesi ise ABD Kongresi içindeki İsrail'in sözcüleri olan Lindsay Graham ve John McCain gibi senatörlerin, Esad'ın istifasında ısrar ederken, ABD'nin YPG ile IŞİD karşıtı mücadeleye odaklanmasına da karşı çıkmaları. Her iki senatör, tam da bu yüzden Obama'nın IŞİD'le mücadele stratejisinin, Türkiye'yi zor durumda bıraktığını dile getirmiş, PKK bağlantılı YPG'yle birlikte operasyon düzenlenmesine karşı çıkmıştı.

FEDERASYON GÖRÜNÜMLÜ KONFEDERASYON

Barzani'nin bugüne kadar Suriye'de kendisine bağlı Kürt siyasi partileriyle giriştiği PYD'yi ekarte etme çabaları boşa düştüğü gibi, Afrin'e kadar olan Kürt koridorunun Erbil'e bağımlı olamayacağı da gün yüzüne çıktı. Barzani yanlısı Kürt partileri Türkiye'de "Suriye'deki Kürtler PYD'ye isyan ediyor" temalı haberlere konu olmak dışında varlık göstermekten çok uzak.

Ancak Barzani'nin Rojava emellerinin altının boşalması, Rojava'nın bağımsız bir aktör olmasının önünün açıldığı anlamına gelmiyor. Çünkü Rojava için adeta çıkışsızlığa dönüşen bir siyasi, askeri ve uluslararası konjonktür bulunuyor. PKK ve PYD bu çıkışsızlığı adı federasyon olan

gerçekte fiili bir bağımsızlık modeliyle aşmaya çalışıyor.

Son olarak PKK'nin Dış İlişkiler Sorumlusu Rıza Altun'dan, "Bağımsız bir devletten ayrılmak ve bölünmek yerine bölgenin bileşenleri için toplumsal özgürlüğe odaklanıyoruz" sözleri geldi. Altun'un bu açıklamasını Suriye yönetimine yakınlığıyla bilinen Lübnan merkezli Es-Sefir gazetesine yapmış olduğunu not edersek mesajın daha çok Şam yönetimine verildiği ortaya çıkıyor. Altun aynı açıklamasında şunları söylüyor: "Rojava'da devlet terimini kullanmıyoruz. Çünkü devlet teriminin kullanılması onu bir ulusla tanımlamak anlamına gelir. Biz alternatif olarak 'kanton' terimini önerdik. Nitekim bütün milliyetlerin kendini temsil etme ve yönetme hakkı oldu."

Ancak sahadaki adımlar farklı yönde seyrediyor. PKK ve PYD yetkilileri, Rojava'nın bir federasyon modeli olduğunda ısrar etse de, aslında mevcut Rojava'nın en azından konfederatif bir model olarak oluşturulduğu göze çarpıyor. Nitekim, Rojava'nın kendisine ait bir ordusu,

hiçbir şekilde Şam'la bağlantısı olmayan kendi yönetimi ve dış politikası olacağı gerçeği 'federasyon' iddiasıyla taban tabana zıt. PKK ve PYD'nin bağımsızlık adını zikretmekten kaçınmasının birden fazla nedeni bulunuyor.

Birincisi, Rojava ABD-Türkiye ilişkilerinde bir sorun. Türkiye, ABD'nin Suriye'nin kuzeyinde PKK bağlantılı bir grupla Kürt koridoru kurmasına şiddetle karşı çıkarken, PYD 'Biz bağımsız olmayacağız' diyerek Türkiye'nin pozisyonunu yumuşatmaya çalışıyor.

İkincisi, Rojava'da yaşayan Ermeni, Süryani ve Arapların Esad yanlısı olması nedeniyle PYD Şam ile köprüleri atacağı açıkça dile getirmekten kaçınıyor. Geçtiğimiz Mart ayında Rojava'nın federatif yapısını ilan ettiği Kamışlı toplantısında da PYD yönetimi bu hassasiyetle hareket etti. Nitekim, Arap ve Süryanileri temsil eden bazı gruplar kendilerine "Bağımsız olmayacağız" garantisinden sonra toplantıya katıldı. Bu noktada özellikle silahlı gücü olan Süryanilerin Kamışlı'da Esad müttefiki

olduğunu hatırlatmak gerekiyor.

Üçüncüsü ve en önemlisi Rojava hâlâ ayakta kalabilmek için ekonomik anlamda Şam'a bağımlı. Sadece Rimelan gibi YPG kontrolündeki sahalardan elde edilen petrolün alıcısı Esad olduğundan değil. Afrin, Kobani ve Haseke'deki memurların maaşları hâlâ Şam yönetimince ödeniyor. Şam'ın, ekonomik olarak Rojava'yı kontrolü, PYD'nin Esad yönetimine meydan okumasının önündeki en büyük engeli teşkil ediyor.

GÜVENCE ABD ÜSLERİ

Ekonomik olarak Şam'a bağımlı, iç dengelerini korumak için Şam'a ters gitmekten çekinen Rojava'nın tek güvencesi ise ABD. ABD yönetimi hem geçtiğimiz Mart ayında başlatılan 'Rakka operasyonu' olarak duyurulan ancak daha sonra Afrin ve Kobani kantonlarının birleşmesine bir adım daha yaklaşması anlamına gelen Menbic operasyonu ile hem de PYD'nin Washington'da elçilik açmasına olur vererek PYD'ye bir kez daha güvence vermiş oldu.

Lübnan'da yayınlanan El Hayat gazetesindeki 3 Temmuz tarihli röportajında PYD lideri Salih Müslim, Türkiye ve Rusya'nın ikili ilişkileri onarma yönünde adım atmasının Rojava'ya etki edip etmeyeceğiyle ilgili şunları söylüyordu: "Batı Kürdistan'da (Rojava) 3 ABD üssü var. ABD öncülüğündeki uluslararası koalisyon ve Washington'un desteğine güveniyoruz. Dış dünya ile diplomatik ilişkilerin geliştirilmesinin önünü açan ve Kürtler'e ait ayrı bir bayrak kabulü de dahil olmak üzere 85 maddeden oluşan bir federal anayasa taslağı hazırlıyoruz."

Yakın gelecekte ABD'nin bu güvencesinin ortadan kalkacağına dair bir işaret de bulunmuyor. Bilakis, Rojava'yı kırmızı çizgi ilan eden Türkiye'nin Menbic operasyonuna onay vererek, Rojava'yı 'kırmızı çizgi' olmaktan çıkaracağını da sinyalleri görülüyor. Üstelik şimdi dar-madağın bir devlet mekanizması ve kaos sürüklenmiş orduyuyla Türkiye'nin "Rojava kırmızı çizgidir, izin vermeyiz" siyasetinde ısrarının, PKK ve PYD için ne kadar caydırıcı olduğu da tartışılır.

AKP'NİN KAMU KURUMLARINDA "FETÖ" GEREKÇELİ TEMİZLİĞİ**Kirli temizlik**

CEMAAT KADROLARININ DEVLETİN TÜM HÜCRELERİNE HER TÜRLÜ İLKE VE HUKUK İHLAL EDİLEREK YERLEŞTİRİLMESİNDEN SONRA ŞİMDİ TARİHE GEÇECEK BİR BAŞKA KEYFİLİK GÜNDEMDE: AKP'NİN "FETÖ" OPERASYONU BAHANESİYLE YÜRÜTTÜĞÜ TEMİZLİK HER TÜRLÜ İLKE VE HUKUKUN DIŞINDA YÜRÜYOR.

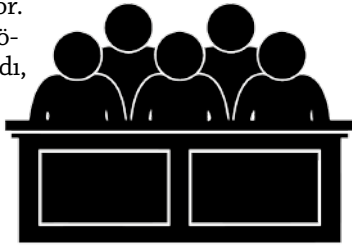
AKP rejiminin 15 Temmuz darbe girişiminin ardından kamu kurumlarında yürüttüğü temizlik sürüyor. Kamuda görevden el çektirilenlerin sayısı 70 bine yaklaşmış durumda. Devlet personel rejiminde ve 657 sayılı yasada yapılacak değişikliklerle de işten el çektirilen memurların, mahkeme kararıyla işe geri dönmelerini engellemeye çalışacaklar.

AKP'nin kamu kurumlarından tasfiye operasyonunun en kapsamlısı MEB'e bağlı eğitim kurumlarında gerçekleşiyor. MEB'de merkez ve taşra teşkilatında görev yapan 21 bin 738 çalışan açığa alındı, özel okullarda ise 21 bin 29 personelin çalışma ruhsatı iptal edildi. Böylece MEB'de özel eğitim kurumları da dahil görevden uzaklaştırılan personel sayısı 42 bin 767 oldu.

"Ne diyorlar 'Cadı avı var' diyorlar. Sevgili Antalyalılar biz 'cadı' avı falan yapmıyoruz. Ama biz 'cani' avı yapıyoruz, biz hainleri avlıyoruz. Avlamaya da devam edeceğiz." sözleriyle gündeme gelen Antalya valisi 20 öğretim üyesinin yanlışlıkla gözaltına alındığını açıklarken operasyonları hangi kapsamda yaptıklarının bir nevi itirafında bulunmuştu. Muhallif ve solcu isimlerin görevden uzaklaştırıldıklarına dair örneklerin sayısı da artmaya devam ediyor. Çanakkale'de, Eğitim-İş Şube Başkanı ve Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi gönüllüsü öğretmen Ahmet Mantaş, "FETÖ" operasyonu bahane edilerek açığa alındı. Mantaş, Çanakkale'de Merkez Ortaokulu'nun imam hatibe dönüştürülmesine karşı mücadelesiyle öne çıkan isimlerden biriydi.

Burdur'da Eğitim Sen ve Eğitim İş üyeleri toplam 8 öğretmen "FETÖ" operasyonu bahane edilerek açığa alındı. Açığa alınan öğretmenler arasında, Gericiliğe Karşı Aydınlanma Hareketi gönüllüsü ve Eğitim-Sen Şube Sekreteri Şeniz Çıtanak Şener ve Eğitim-İş Şube Örgütlenme Sekreteri Mahir Akgün de var.

İzmir ve Ankara'da Eğitim Sen üyesi 2 öğretmen de, kamuda devam eden cadı avının hedefi oldu. Ankara Keçiören'de Hatice Hikmet Oğultürk Mesleki ve Tek-

MEB'de 21 bin 738 çalışan açığa alındı. Özel okullarda ise 21 bin 29 personelin çalışma ruhsatı iptal edildi.

KESK'e bağlı Büro Emekçileri Sendikası'nda 40 üye açığa alındığını açıkladı.

nik Anadolu Lisesinde tekstil teknolojisi öğretmeni olan Eğitim Sen Üyesi Gülcan Alkaya ve İzmir'in Karabağlar ilçesine bağlı Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde rehber öğretmen olarak çalışan Şeyda Kara açığa alındı.

KESK'e bağlı Büro Emekçileri Sendikası da 40 üyelerinin açığa alındığını açıkladı. KESK'e bağlı Haber Sen, Eğitim Sen ve BTS üyesi pek çok emekçi açığa alınmış, bunlardan kimileri gelen tepkiler üzerine görevlerine iade edilmişti.

Darbe girişimini fırsata çeviren İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), KESK'e bağlı Tüm Bel-Sen üyesi 13 kamu emekçisini görevden uzaklaştırdı.

Yine KESK'e bağlı Enerji, Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası (ESM), üyesi 7 kişi açığa alındı.

Diyarbakır Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü bünyesinde çalışırken görevden uzaklaştırılan 97 kişinin 83'ünün SES üyesi olduğu öğrenildi.

Devlet üniversitelerinde 440'ı profesör, 525'i doçent, 654'ü yardımcı doçent

olmak üzere toplam 2 bin 239 akademik personel ile 654 idari personel, vakıf üniversitelerinde ise 79'u akademik, 18'i idari olmak üzere toplam 97 personel

Devlet üniversitelerinde 440'ı profesör, 525'i doçent, 654'ü yardımcı doçent olmak üzere toplam 2 bin 239 akademik personel ile 654 idari personel hakkında işlem başlatıldı.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nca, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatında çeşitli kademelerde görevli bin 112 personel açığa alındı.

açığa alındı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda 167 personel görevden uzaklaştırıldı.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nda görevden uzaklaştırılan personel sayısı 599'a ulaştı, TOKİ Başkanlığı'nda görevli 22 personel açığa alındı.

Milli Savunma Bakanlığı'nca 262 askeri hakim ve savcı görevden uzaklaştırıldı.

TRT'de 300, RTÜK'te de çeşitli unvanlardaki 29 personel görevlerinden uzaklaştırıldı.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nda

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'yla bağlı kurumlarda toplam bin 379 çalışan görevden uzaklaştırıldı.

hakkında işlem başlatıldı.

Türkiye Kalkınma Bankası'nda da 10 kişi görevinden alındı.

AB Bakanlığı'nda 16 kişi görevden uzaklaştırıldı, 6 kişinin de görevine son verildi.

Sağlık Bakanlığı'nda 115'i yönetici, bin 504'ü hekim olmak üzere toplam 5 bin 581 personel görevinden uzaklaştırıldı.

Dışişleri Bakanlığı'ndaki çalışmalar kapsamında merkezde bulunan 88 kişinin ilişiği kesildi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda 110, İçişleri Bakanlığı'nda merkez ve taşra teşkilatlarında görevli 246 mülki idare amiri görevden uzaklaştırılırken, 7 bin 899 emniyet, 614 jandarma ve aralarında sahil güvenlik komutanının da bulunduğu 18 sahil güvenlik personeli olmak üzere toplam 8 bin 777 bakanlık personeli görevden uzaklaştırıldı.

Çankaya'daki Başbakanlık Ek Bina'da görevli 257 çalışan açığa alındı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nda 221 kişi ile

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşlarda 265 kişi görevden uzaklaştırıldı.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nca, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatında çeşitli kademelerde görevli bin 112 personel

İçişleri Bakanlığı'nda 46 mülki idare amiri görevden uzaklaştırılırken, 7 bin 899 emniyet, 614 jandarma olmak üzere toplam 8 bin 777 bakanlık personeli görevden uzaklaştırıldı.

HER BİRİ KÜÇÜK BİRER DİKTATÖRE DÖNÜŞMÜŞ DEVLET GÖREVLİLERİ BÜTÜN BECERİKSİZLİKLERİ İLE KAMU PERSONELİNİN ÜZERİNDE TERÖR ESTİRİRKEN, "FETÖ" BAHANESİNİN İNANDIRICILIĞINI BÜTÜNÜYLE SIFIRLAYAN GARİPLİKLER ORTAYA ÇIKIYOR.

184, Maliye Bakanlığı'nda bin 500, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nda (BDDK) 86, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda 300, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nda (EPDK) 25, Borsa İstanbul'da (BİST) 51 ve Sermaye Piyasası Kurulu'nda (SPK) 36 kişi açığa alındı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile bağlı kurumlarda toplam bin 379 çalışan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşlarda bin 180 kişi görevinden uzaklaştırıldı, Kalkınma Bakanlığı'nda açığa alınan personel sayısı cuma günü itibarıyla 97'ye yükseldi.

Öte yandan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlarda 560, Ekonomi Bakanlığında 15, TÜİK'te 21 ve Sayıştay'da 108 personel görevden uzaklaştırıldı.

TÜRKSAT AŞ'de ise 29 kişinin iş akitleri feshedildi.

Hazine Müsteşarlığı'nda 62 kişi açığa alındı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile bağlı ve ilişkili kurumlarda ise 529 kişi açığa alındı.

AKP'DEN SERMAYEYE ARDI ARDINA YENİ KIYAKLAR

AKP'den patronlara demokrasi jesti

AKP YAŞADIĞI SİYASAL SIKIŞMAYI BİR KEZ DAHA PATRONLARA YARANARAK HAFİFLETMEYE ÇALIŞIRKEN BİR YANDAN DA EKONOMİDEKİ KRİZ UNSURLARINI YUMUŞATMAYA ÇALIŞIYOR: YİNE YÜKÜ EMEKÇİLERE YÜKLEYEREK.

Başbakan Binali Yıldırım'ın "işverenlerin önüne turkuaz halılar serceğiz" diyerek gündeme getirdiği ve "Turkuaz Paket" olarak anılan teşvik düzenlemesi, darbe girişimi sonrası yeniden gündemde. Turkuaz paketin önemli parçalarından biri olan Uluslararası İşgücü Kanunu düzenlemesi ise geçtiğimiz hafta yasalastı. Bunun yanında ilki "Türkiye Varlık Fonu" adıyla yeni bir teşvik havuzu oluşturulmasını, diğeri bireysel emeklilik sistemine zorunlu katılımı öngören iki yeni torba yasa da meclise sevk edildi.

GÖÇMENLERDEN UCUZ İŞGÜCÜ

Darbe girişiminin hemen ardından apar topar meclisten geçirilen Uluslararası İşgücü Kanunu kamuoyunda "Suriyelilere çalışma izni" olarak değerlendirilse de bir bütün olarak yabancıların çalışmasını düzenliyor.

ÇALIŞMA İZİNİ VE TURKUAZ KART

Yasaya göre çalışma talep ve başvurularını değerlendirme ve izlemeyi Çalışma

ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yapacak. Mesleki yeterlilik gerektiren sağlık ve eğitim hizmetlerinde çalışma izni için ise ön izin alınacak. Sağlık hizmetlerinde Sağlık Bakanlığı, eğitim alanında Milli Eğitim Bakanlığı, Arge personeli olarak çalıştırılacak kişiler için ise Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ön izin vermeye yetkili olacak. Üniversitelerde çalıştırılacak akademisyenler için ise ön izin YÖK Başkanlığı'ndan alınacak.

Yasa, nitelikli işgücünü ayrı kapsama alıyor ve bu kapsamdaki işgücüne "turkuaz kart" verilmesini öngörüyor. Bu kart ilgili bakanlık tarafından uygun görülen yabancı çalışanlara verilecek.

Ancak Suriyeliler bu kapsam dışında bırakılmış durumda. Şu anda Türkiye'de yaşayan yüzbinlerce göçmen "geçici koruma" statüsünde ikamet ediyor. Yasanın "nitelikli yabancı" olarak adlandırıp "turkuaz kart" verdiği kişilerle ilgili düzenleme geçici koruma

BİREYSEL EMEKLİLİKLE BÜYÜK KAYNAK

TBMM'ye sunulan bir diğer tasarı ise aylardır tartışılan bireysel emeklilik sistemine (BES) zorunlu katılıma ilişkin. Tasarıya göre, 45 yaşın altındaki tüm işçilere ve kamu emekçilerine BES'e katılım zorunluluğu getiriliyor.

1 Ocak 2017'de uygulamaya geçmesi planlanan düzenlemenin ayrıntıları da tasarının meclise sunulmasıyla netleşti. Yaklaşık 13 milyon emekçiyi etkileyecek tasarıya göre, çalışanlar otomatik olarak BES'e dahil edilecek ve ücretlerinden yüzde 3 oranında kesinti yapılacaktır. Bu oranı iki katına kadar artırma veya yüzde 1'e

kadar azaltma konularında Bakanlar Kurulu yetkili olacak. Devlet de ücret ve maaşlardan kesilen tutarın üzerine yüzde 25 oranında katkı yapacak.

Çalışanlar dilerse, zorunlu olarak dahil edildiği sistemden iki ay sonra çıkabilecek ve bu durumda ödenen katkı payları 10 işgünü içinde iade edilecek. Sistemden çıkmayanlara ise devlet, bir kereye mahsus olmak üzere 1000 TL tutarında katkı yapacak.

Ücretli çalışanlar içinde çoğunluğu oluşturan asgari ücretliler için, yüzde 3'lük kesinti aylık yaklaşık 50 liraya denk geliyor.

Sermayeye muafiyet işçiye erteleme

GEÇTİĞİMİZ HAFTA "TÜRKİYE VARLIK FONU" BAŞLIKLİ 75 MADDELİK TORBA TASARI MECLİS'E SEVK EDİLDİ. TASARI, YANDAŞ MEDYADA "DEVLET YATIRIMA ORTAK OLUYOR" DİYE YER BULDU.

Tasarı ile şirket ve fonun gerek finansal gerekse yasal olarak önu tamamen açılmış durumda. Şöyle ki, şirket ve fonun finansal tabloları Sayıştay Yasası'na tabi olmayacak, vergilerden muaf tutulacak ve kamuya uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi olmayacak. Üstelik bu kıyak, şirketin kurduğu varlık kiralama şirketleri için de geçerli kabul edilecek.

ORMANLARA VE AOÇ'YE VEDA

Üzerinde fabrika ya da ticarethane bulunan ancak mahkeme tarafından "orman üzerine inşa edildiği" kararı verilen bölgeler, orman olmaktan çıkarılacak. Binalar da devlet tarafından kullanıma açılacak.

Atatürk Orman Çiftliği (AOÇ) de elbette yağmadan payını alacak ve AOÇ arazileri 29 yıl süre ile bedelsiz olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne tahsis edilecek. Belediye, AOÇ arazisine tema-park, hayvanat bahçesi ve ziyaretçiler için ticari alanlar yapacak ve bu yapılarla ilişkin imar planı, ruhsat, proje gibi işlemler Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası ile diğer mevzuattaki kısıtlamalardan muaf tutulacak. Belediye buradaki işletmeleri kiraya verebilecek.

İŞ CİNAYETLERİ SÜRECEK

Tasarı, sermaye için her türden vergi ve yasal kısıtlama muafiyetlerini içerirken, paketten elbette işçilerin yararına bir düzenleme çıkmıyor. Tasarı ile İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu 1 Temmuz 2016'dan, 1 Temmuz 2017'ye erteleniyor. Cep telefonlarından alınan özel tüketim vergisinin 40 liradan 160 liraya çıkarılabileceği hükmü de tasarıda yer alıyor.

22 bin yeni "sözleşmeli" sağlık personeli alınacağı ve 6356 sayılı yasa ile toplu sözleşme hakkını yitiren sendikalara, iki yıl daha toplu sözleşme bağitleme hakkı verileceği de tasarıda yer alan maddeler arasında "bir parmak bal" olarak yerini alıyor.

statüsünde bulunan göçmenlere uygulanmayacak.

Yasa, yabancı öğrencilerin çalışma izni almak kaydıyla çalışabilmesini sağlıyor. Önlisans ve lisans öğrencileri, öğrenimlerinin ilk yılının tamamlanmasından sonra bu kapsamda kısmi süreli olarak çalıştırılabilecek.

Yasada yabancı mühendis ve mimarlar için de çalışma izinleri düzenlendi. Mühendis ve mimarlar için çalışma izinleri proje bazlı ve geçici süreyle sınırlandırıldı.

Tasarıya göre primler maaşa göre belirlendiği için, ücreti daha yüksek olanlar daha yüksek prim ödeyecek. Çalışanın hangi şirketin emeklilik planına gireceğine ise patronlar karar verecek. SSK'lı bir çalışandan kesilebilecek aylık prim tutarının tavanı ise 2016 yılı için 321 lira olacak.

Basit bir hesapla, asgari ücret üzerinden kesilen 50 liralık primle bir yıl içinde bireysel emeklilik şirketlerinin kullanımına sunulan en az 8 milyar liralık bir fon birikimi sağlanmış olacak.

OHAL koşullarında sermayenin ihya edilmesine yönelik düzenlemeler içeren "Türkiye Varlık Fonu" başlıklı 75 maddelik torba tasarı Meclis'e geçtiğimiz hafta içi sevk edildi. Tasarı, merkez ve yandaş medyada "devlet yatırıma ortak oluyor" gibi başlıklarla yer bulsa da, aslında çok kapsamlı bir yağma öngörüyor. "Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nda en göze çarpan başlık elbette Türkiye Varlık Fonu.

GEREKÇE "İSLAMİ"

Tasarıya göre, Başbakanlık'a bağlı olarak "Türkiye Varlık Yönetimi A.Ş" kurulacak. 50 milyon liralık kuruluş sermayesi Özelleştirme İdaresi'nden sağlanacak bu şirket tarafından, Türkiye Varlık Fonu oluşturulacak ve buna bağlı alt fonlar kurulabilecek. Devlete ait kimi fon ve gelirlerin belirli yüzdeleriyle oluşacak fon, Kanal İstanbul, otoyollar, üçüncü köprü, havalimanı, nükleer santiral gibi projelere finansman sağlamanın yanı sıra reel sektör yatırımlarına, stratejik sektör, şirket ve projelere uzun vadeli kaynak sağlayacak. Tasarının gerekçesinde fon ile "İslami finansman varlıklarının kullanımının yaygınlaştırılmasının" amaçlandığı da belirtiliyor.

DARBELER ÜLKESİNDE DERSİMİZ SİYASET, KONUMUZ ORDU

27 Mayıs'a Marksistler nasıl bakıyor?

KAPİTALİST TÜRKİYE'Yİ YÜZ YIL BOYUNCA HEP AYNI KALDIĞI ZANNEDİLEN BİR ORDUNUN SİVİLLER ÜZERİNDE TAHAKKÜM KURMA SAPLANTISI İLE AÇIKLAYAN LİBERALLERİN SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ OLARAK GÖRDÜĞÜ CEMAAT BU SEFER BİR DARBE İLE SAHNEYE ÇIKTI! KAFA KARIŞTIRICILARIN DA KAFASI KARIŞIRKEN, MARKSİZMİN VERİMLİ TOPRAĞINA BİR KEZ DAHA BAKMAKTA FAYDA VAR.

15 Temmuz darbe girişimini anlamaya, değerlendirmeye çalışıyoruz. Sadece darbe girişimi değil anlamaya, analiz etmeye çalıştığımız, aynı zamanda Türkiye siyasetinde etkin bir kurum olarak Türk Silahlı Kuvvetleri ya da kısaca ordu. 1960'dan beri iki darbe, iki tanımlı muhtıra ve çok sayıda başarısız darbe girişimine sahne olmuş bir ülke Türkiye. Dolayısıyla Türkiye'de ordunun siyasetteki rolünün iyi anlaşılması komünistler için büyük önem taşıyor. "Böyle darbe mi olur?" amiyane sorusundan hızlıca uzaklaşarak silahlı kuvvetlerin siyasetteki rolünü bir sistem sorunu olarak kavramaya, silahlı kuvvetlerin Türkiye'de

ORDUNUN İLK ÖNEMLİ YAPISAL DÖNÜŞÜMÜNÜ İŞARETLEYEN NOKTA TÜRKİYE'NİN NATO ÜYELİĞİ OLDU.

kapitalizmin devamı açısından oynadığı rolü kavramaya yönelmeliyiz.

LİBERAL ÇÖZÜMLEME: DEVLET-SİVİL TOPLUM KARŞITLIĞI

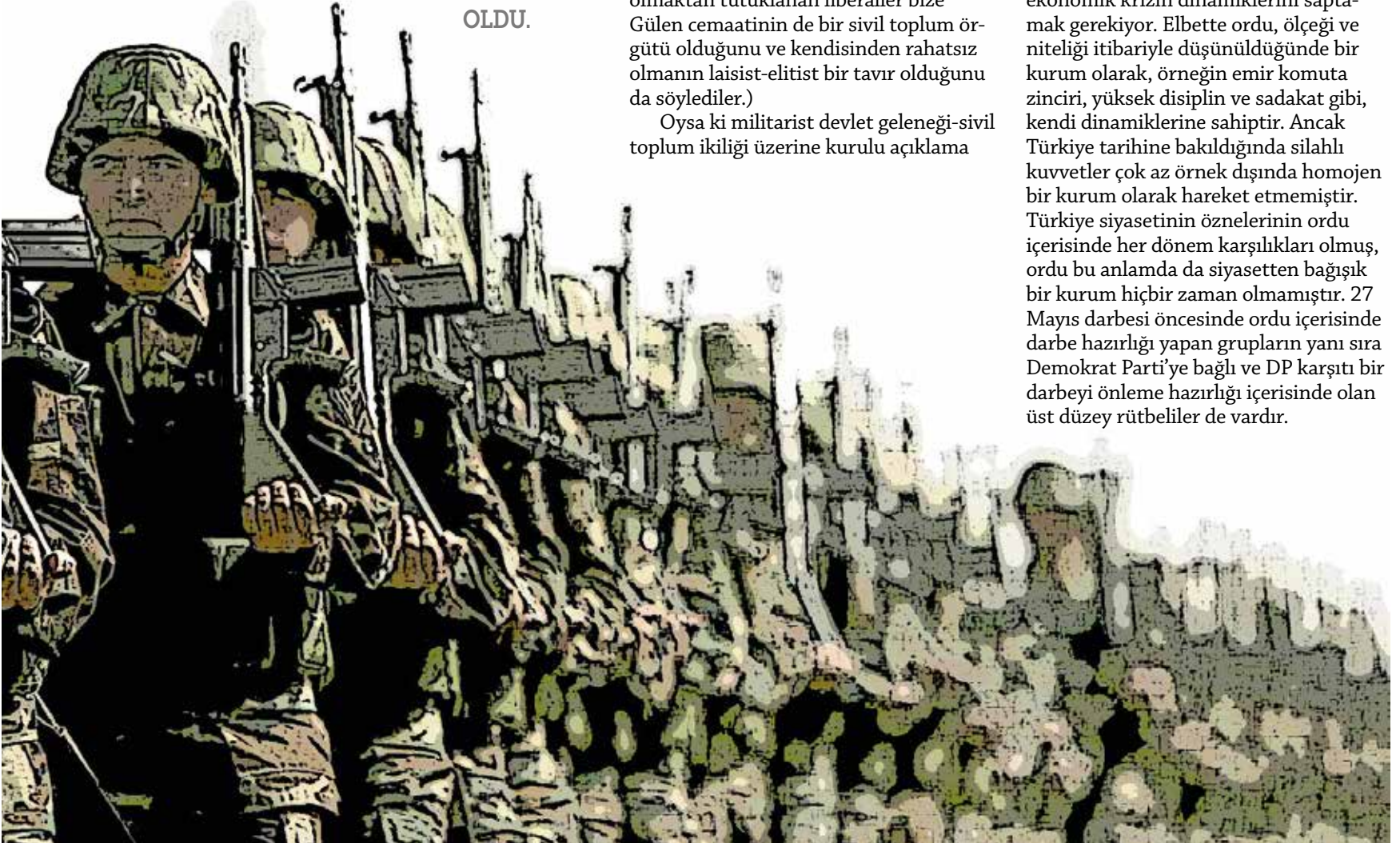
Türkiye'de sola da bolca sirayet eden liberal ideoloji bize hep şunu söyledi: Türkiye'deki darbelerin nedeni kemalist gelenektir. Bu geleneğin özü militaristtir. Dolayısıyla da "sivil toplum"a alan bırakmaz, ülkeyi sürekli bir "askeri vesayet" altında yönetmek ister. Türkiye'deki temel sorun kemalist-laik asker-bürokrat yöneticiler ile mütedeyyin sivil toplum arasındadır. Çözüm de sivil toplumun güçlenmesindedir. (Tarihin ironisi... Şu sıralar bir kısmı cemaat darbesine destek olmaktan tutuklanan liberaller bize Gülen cemaatinin de bir sivil toplum örgütü olduğunu ve kendisinden rahatsız olmanın laisist-elitist bir tavır olduğunu da söylediler.)

Oysa ki militarist devlet geleneği-sivil toplum ikiliği üzerine kurulu açıklama

çabaları "Atatürkçü" gerekçelerle yapıldığı ileri sürülen darbeleri açıklamadığı gibi son cemaatçi darbe girişimi ve ardından yaşanan "AKP devletine sahip çıkıyoruz" seferberliğini açıklamaya gelince tamamen çökmüş bulunuyor.

KAPİTALİST SİSTEMİN KRİZLERİNİ ÇÖZÜMLEMEK

Komünistler ise Türkiye'deki darbeleri her zaman bir sistem sorunu olarak değerlendirdi. Türkiye'de silahlı kuvvetler kendinden menkul amaçlara sahip bir kurum değil, Türkiye kapitalist sisteminin bir ögesidir. Dolayısıyla darbeleri analiz edebilmek için öncelikle Türkiye kapitalizminin darbe döneminde içinde bulunduğu siyasi, yönetsel ve ekonomik krizin dinamiklerini saptamak gerekiyor. Elbette ordu, ölçeği ve niteliği itibarıyla düşünüldüğünde bir kurum olarak, örneğin emir komuta zinciri, yüksek disiplin ve sadakat gibi, kendi dinamiklerine sahiptir. Ancak Türkiye tarihine bakıldığında silahlı kuvvetler çok az örnek dışında homojen bir kurum olarak hareket etmemiştir. Türkiye siyasetinin öznelere ordu içerisinde her dönem karşılıkları olmuş, ordu bu anlamda da siyasetten bağımsık bir kurum hiçbir zaman olmamıştır. 27 Mayıs darbesi öncesinde ordu içerisinde darbe hazırlığı yapan grupların yanı sıra Demokrat Parti'ye bağlı ve DP karşıtı bir darbeyi önleme hazırlığı içerisinde olan üst düzey rütbeliler de vardır.

Komünistler açısından önemli bir diğer saptama da ordunun Türkiye cumhuriyetinin kuruluşundan beri değişmeyen bir yapıya sahip bir kurum değil tam tersine Türkiye kapitalizminin ve belki de daha önemlisi emperyalizmin konjonktürel ve bölgesel ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandırılan, dolayısıyla değişen bir kurum olduğudur. 1923'ten bu yana kesintisiz olarak "Cumhuriyetin kuruluş ideolojisiyle" hareket eden bir ordudan çok kapitalizmin ve emperyalizmin değişen ihtiyaçlarına hem teknik hem de ideolojik anlamda adapte olan bir ordudan bahsediyoruz. TSK açısından önemli kırılma noktası Türkiye'nin NATO üyesi olmasıdır. NATO'ya üyelik TSK'nın teknik anlamda yeniden donatılması, Batı standartlarıyla daha modern bir ordu haline gelmesi demek olduğu kadar, tüm üst düzey rütbelilerin ideolojik olarak da NATO eğitiminden geçmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla tüm darbeler sonrasında NATO'ya ve Batı'ya bağlılığın vurgulanması tesadüf değildir. Orduda NATO sonrasında benzer bir dönüşümün önünü açan gelişmelerden bir diğeri de 1961 yılında Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun (OYAK) kurulmasıdır. OYAK kısa süre içerisinde Türkiye'nin önde gelen sermayedarlarından biri haline gelirken ikili bir işlevi yerine getirmiştir: TSK'nın kaderini büyük sermaye ve kapitalizmin kaderine bağlamak ve dağıttığı kâr payları ile askerlerin sınıfsal konumunu iyileştirmek.

27 MAYIS'I ÇÖZÜMLERKEN

Türkiye'de niteliği en çok tartışılan ve belli kesimler açısından olumlu anlamda bir ordu müdahalesi beklentisi yaratan darbe 27 Mayıs 1960 darbesidir. 1971 ve 1980 askeri müdahalelerinin Türkiye'de yükselen sol muhalefete ve işçi sınıfı mücadelesine karşı yapıldıkları açıktır. 27 Mayıs darbesi ise ordu içerisinde "idealist" olarak nitelendirilebilecek düşük rütbeli subaylar tarafından tertiplenmesi, doğrudan sağcı Demokrat Parti iktidarını hedef alması, darbe sonrasında hazırlanan Anayasa'nın Türkiye tarihindeki en liberal anayasa olması gibi nedenlerle kendisinden sonra gelen darbelerden ayrılır. Ger-

çekten de 1961 Anayasası ile temel hak ve özgürlüklerin yanı sıra örgütlenme özgürlüğü de genişletilmiş ve sendikaların ve çeşitli işçi örgütlenmelerinin önü açılmıştır. Ancak 27 Mayıs darbesinin sonuçları ile 1960'larda Türkiye kapitalizminin içerisine girdiği yönelim birbirine karıştırılmamalıdır. 27 Mayıs ile Türkiye kapitalizmi, iç pazara dönük sanayi üretiminin geliştiği, dolayısıyla da sanayi sermayesinin ön plana çıktığı bir modele yönelmiştir. Bu model aynı zamanda siyasal anlamda Batı tipi bir liberal demokrasi modeliyle de, 27 Mayıs darbecilerinin daha istikrarlı, dengeli bir Anayasal düzen arzuları ile de daha fazla örtüşmektedir. 1960'larda izlenen bu ithal ikâmecî sanayileşme modeli ile sayısal anlamda da güçlenen işçi sınıfı mücadelesinin önünü kesecek tedbirlerin 27 Mayıs sonrası alınmamış olmasının başlıca nedeni de 1960'ların hemen başında düzene tehlike teşkil edecek bir işçi sınıfı dinamizminin mevcut olmamasıdır.

Türkiye'de solun bazı kesimlerine de sirayet eden kemalist anlayış bu tabloya bakarak 27 Mayıs darbesine olumlu anlamlar atfedebilmiş ve her daim ordu içerisinde ülke siyasetini "düzeltmek" üzere ya da muhalefetin önünü açmak üzere müdahalede bulunabilecek subaylar arayışına girebilmiştir. Bunun için 27 Mayıs darbesinin bir takım temel özelliklerine ve darbeci subayların

ADNAN MENDERES'İN İDAM EDİLMESİNE DE YOL AÇAN 27 MAYIS DARBESİ, ORDU İÇERİSİNDE DÜŞÜK RÜTBELİ SUBAYLAR TARAFINDAN TERTİPLENMESİ, DOĞRUDAN SAĞCI DEMOKRAT PARTİ İKTİDARINI HEDEF ALMASI, HAZIRLANAN ANAYASA'NIN TÜRKİYE TARİHİNDEKİ EN LİBERAL ANAYASA OLMASI GİBİ NEDENLERLE KENDİSİNDEN SONRA GELEN DARBELERDEN AYRILIR.

homojen olmamakla birlikte taşıdıkları kimi özelliklerine gözleri kapatmak gerekmiştir.

Örneğin kemalist solun en önemli aydınlarından ve 27 Mayıs sonrası olumlu beklentiler içerisine girenlerden biri olan Doğan Avcıoğlu bile darbecilerin kimi "sınıfsal" özelliklerini teslim etmek durumunda kalmıştır. Bu özelliklerin en dikkat çekici olanlarından biri liberal Anayasa'nın mimarlarının "sosyal adalet", "çalışma", "sosyal devlet" gibi kavramlara karşı duydukları endişedir. Avcıoğlu 1961 yılında Anayasa yapım çalışmaları sırasında bu kavramların büyük muhalefetle karşılandığını anlatırken devrin Başbakan Yardımcısı'nın "sosyal" kelimesi için "içeride bazı çevrelerde, dışarıda da yabancı dostlarımız arasında, Türkiye'nin siyasi rejimi bakımından endişe uyandırmıştır" diyerek Anayasa'dan çıkartılması istediğini aktarır.

27 Mayıs'ın düzenin krizini çözme-yi amaçlayan bir darbe olduğunun en önemli göstergelerinden biri, darbeyi duyurmak için yayınlanan bildirinin başlıca kaygılarından birinin Batı'ya ve ABD'ye güvence vermek olmasıdır: "NATO'ya inanıyoruz ve bağlıyız. CEN-TO'ya bağlıyız..." diye ısrarla vurgulanmaktadır. Darbenin CIA bağlantısı olup olmadığı bilinmemekle birlikte CIA'nın darbeden haberdar olduğu ancak Menderes Hükümeti'ni bu konuda bilgilendirmediği ve darbe sonrasında ABD'nin ve NATO'nun yeni yönetime çeşitli kritik yardımlarda bulunduğu bilinmektedir. Soğuk Savaş'ın devam etmekte olduğu bir dönemde ABD'nin Türkiye'deki yeni yönetimden kaygı duymak yerine emin olması, darbenin sınıfsal niteliği konusunda soru işareti bırakmaz.

27 Mayıs'ın Türkiye kapitalizminin devamı açısından nasıl bir uğrak olduğunu anlayabilmek için darbeyi yapan subayların niteliği, darbenin ardından ordu adına yönetimi ele alan ve Komünizme Karşı Mücadele Dernekleri'nin onursal başkanlığını yapacak olan Cemal Gürsel'in siyasi konumları vs. gibi başka parametreler açısından da değerlendirmek gerekir, ancak bu yazının sınırına geldik. Bundan sonrasını konu hakkında önerdiğimiz okumalara bırakıyoruz.

27 Mayıs hakkında ne okumalı?

Gelenek Dergisi'nde 27 Mayıs darbesi hakkında komünistlerin bu darbeyi marksist açıdan nasıl değerlendirdiğini ve darbe dönemi kapitalizmin içinde bulunduğu krizi, darbenin hangi anlamda bu krize çözüm olduğunu anlatan bir yazı mevcut: Aydın Giritli, Bitmeyen Tartışma, Temmuz 1996, 52. Sayı 27 Mayıs darbesi öncesinde ve sonrasında Türkiye kapitalizminin içinde bulunduğu durumu en iyi anlatan eserlerden biri Doğan Avcıoğlu'nun Türkiye'nin Düzeni kitabıdır. Ancak kitabı okurken Avcıoğlu'nun kemalizmle sosyalizmi sentezleyen devrimci demokrat analizlerinin yansımalarını eleştirel bir süzgeçten geçirmekte fayda vardır. (Bilgi Yayınevi, 1969)

Türkiye'de darbelerin tarihsel anlatımı için başvuru kitabı niteliğinde bir kitap William Hale'in Türkiye'de Ordu ve Siyaset kitabıdır. Bu kitabın da liberal çözümlenmelerinin marksist eleştirel bir gözle değerlendirilmeye muhtaç olduğunu not edelim. (Hil Yayınları, 1996)

Darbeleri anlamak için yukarıda da belirttiğimiz gibi öncelikle Türkiye tarihini anlamak ve çözümlenmek gerekir. Bunun için başvurulabilecek yeni bir kaynak Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Siyasal Hayat adlı derleme kitabı olabilir. (Yordam Kitap, 2015)

BOYUN
EĞME

İMAM HATİPLER

KAPATILSIN

#DİRENEĞİM

